

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Hét hétre ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Hét hétre ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉS:
 8-hetes pont sor egyszer 20 M.
 minden következőnél 16 fillér.
 Bélyegdíj külön 40 fillér.
 Nyomató ára 40 M.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 957.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, február 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszerünk: A városok kongresszusa.
A képviselőház ülése.
A Széchenyi gőzmalom.
Anglia készül az új vereségekre.
A templom ügye a közgyűlésben.
A rebellis fia.
Salacz Gyula polgármesteri jubileuma.
A trónörökös megházasodott.
Két életunt.
Városi közgyűlés.
Tárcza: Huszár a lámpával. Irta: Murai K.
Regény-Csarnok: A milliomos büntetés. Irta: M. E. Braddon.

A városok kongresszusa.

Arad, február 14.

Évtizedek óta beszélünk már a közigazgatás reformjáról. Az emlékezetes nagy közigazgatási vita óta, mely a Szapáry-törvény bukását idézte elő, a magyar közvélemény jóformán napról-napra várja a bizonyítékot arról, vajjon igaz-e hát valóban, ami törvénybe van iktatva, hogy: Magyarország közigazgatása állami feladatot képez?

Az elv igaz. Senki sincs már Magyarországon, aki ezt a princípiumot kétségbevonná. Az állami közigazgatást úgy várja már mindenki ebben az országban, mint hajdan a Megváltót várták Izrael népei.

Pedig még végtelenül sokat kell lépünk, míg megint oda érünk, hogy a re-

form parlamenti tárgyalását aktuálissá tegyük, mert még ennél is vitálisabb kérdések egész sorozata követeli a köztevékenység akcióját.

Am a reform előmunkálatai, úgy tudjuk, közben vannak s az alkalmas időt várják csupán, hogy napirendre kerüljenek. Elvitázhatatlan tény, hogy az államosítás eszméje benne van a levegőben. A gondolat, az elv, mely a Szapáry-féle törvényben van kifejezve, átment a nemzet gondolkodásába és ma már senki sem fog a közigazgatás reformja ellen azzal érvelni, hogy a vármegyék a nemzeti élet erős bástyái volnának s ezeket a reform teljesen lerombolná.

Ez az érv, mely a Szapáry-törvényt megbuktatta, elavultnak látszik már, mert ime napról-napra tapasztalhatjuk, hogy a közjogi ellenzék követeli legjobban a számvételek államosítását, a pénzkezelések államosítását, a rendőrség államosítását, a közegészségügy államosítását, a közoktatásügy, állategészségügy, a közjótékonyági ügyek stb. stb. államosítását.

Mi marad az autonómiának? Semmi egyéb, mint a községi vagyonkezelés, a háztartás. Ez természetesen az autonóm testületek marad, mert a magántulajdon jellegével bír s maradnak még ezenfelül ama becses jogok, melyek a törvényhatóságokat Magyarországon a legrégebbi idők óta megilletik. Az ellenőrzés, a feliratozás, a tiltakozás és kezdeményezés jo-

gai, melyeket a közigazgatás reformja a legtávolabbról sem érinthet, sőt melyeket ez a reform szélesíteni, kiterjeszteni szándékozik.

A mostani helyzetben kétfelé is fizetjük a közigazgatási költségeket, az államnak is, meg a községnek is, a közigazgatás pedig nem jó, mert szörnyen izgatja azt az állam is, meg a község is.

Se ki, se be nem vagyunk hát a közigazgatással, mely akkor is jobb volna, ha teljesen a községekre volna bízva, de feltétlenül legjobb volna, ha már csak ugyan államosítva volna.

Győrt most kongresszus készül. A városok képviselői fognak találkozni ezen a kongresszuson. Kétségtelenül ott is az állami közigazgatás mellett foglalnak majd állást a kiküldöttek. Ez a kongresszus megelőző tanácskozása lesz a központban készülő közigazgatási ánkétnak, a mely remélhetőleg végleg tisztázni fogja ez eszméket. Hiszen éppen a közigazgatás dombján annyi elmélet hever már elhagyottan és gazdátlanul, hogy egy cseppet sem fog ártani, ha kimustrálgatják őket a szakemberek, mert végre-valahára tisztába kell jutnunk már azzal, hogy vagy jobbra, vagy balra, de valahogy életbe lépjen már a reform, melylyel még újabb évtizedekig spekulálni szörnyen veszedelmes dolog volna.

TÁRCZA.

Huszár a lámpával.

(Rejtelmes történet két részben.)

Irta: Murai Károly.

I.

A „Tulvilághoz” címzett nagyvendéglő ugynevezett szellem-termében a „kopogó-asztal” nevű egyesület tagjai nagy számmal gyülekeztek össze. Ahány hóbortos alak és pusztulásnak induló, de még ép testben lakozó szellem a városban volt, az mind megjelent, hogy a felolvasást meghallgassa. Na, mert ezuttal nem arról volt szó, hogy asztalt tánczoltassanak, hogy ezüst forintost sétáltassanak, hogy szellemalakok ballábának a talpát megrajzolják. Ezek mindennapi, helyesebben mindenesti dolgok voltak, amik általános és tulontul nagy érdeklődésre nem számíthattak, leginkább azért, mert már unalmasak is kezdtek lenni.

Ezuttal egy bárókisasszony, mint vendég lépett volt föl. Az öreg hölgy, a ki már szanatóriumokban tartózkodott, egyenesen a fővárosból érkezett, a maga költségén. Az éppen nem szép bárónő a spiritiszták egyik vezéralakja volt s mindenfelé nagy tekintélynek örvend. Sikerének titka nem abból állt, hogy a szellemidézést s a szellemek megjelenését tudományosan fejtegette, hanem abból, hogy szenzációs látományoknak volt a hőse s egyetmás mindig történt vele.

Ő volt az, aki egy napsugaras hétköznapon, pontban déli tizenkét órakor, mikor a pesti Dunaparton sétált, a budai királyi palota tetején egy oroszlan, egy kéményseprőt, egy három lábú pelikánt és két görög-katholikus papot látott sétálni, békés egyetértésben. Ezen látománya a spiritiszta körökben óriási feltűnést keltett s a világ minden részén megindult az okoskodás, hogy a budai királyi palota tetején sétáló oroszlan, kéményseprő, pelikán és két pap mit jelent? Akkoriban e kérdés megfjésére pályadíjat is kifizettek. A díjat egy német spiritiszta vágta zsebre, aki azt mondta, hogy a látomány a lánczid összeomlását jelzi.

Nos hát, ez a bárókisasszony volt vendége a „kopogó asztal” nevű spiritiszta társaságnak s ez a bárókisasszony volt elmondandó egy esetet, a mely pár hónappal ezelőtt vele történt. A fölolvadás címe „Huszár a lámpával” volt. Tartalmát a következőkben adhatjuk:

November 13-án este tíz órakor az öreg kisasszonyt rossz sejtelmek szállták meg s érezte, hogy vele rövid időn belül valami rendkívüli fog történni. A komornáját becsöngette s gyanuját elmondotta. A komorna, aki a szellemidézők táborától távol tartotta magát, a kisasszonyt megnyugtanni igyekezett. Azt állította, hogy a bárónő vacsorára libamáját evett, hogy az fekszi meg a gyomrát s hogy ezért vannak rossz sejtelméi. A bárónő e mondásokon természetesen csak mosolygott s egész határozottsággal tudta, hogy nem mindennapi esemény van készülöben.

Más delnő ily körülmények között nyugtalanodott volna, félve a hosszú, sötét éjszakától. O azonban nem aggódott. E helyett az arcát bepuderezte, hajába rózsaszin szalagot húzott, hogy a szellem, ha el fog jönni, lehetőleg csinosnak lássa. Ez előkészületek után az öreg kisasszony lefeküdt és elaludt, noha a nehéz vacsora megfeküdte a gyöngye gyomrát.

Hogy meddig hanykolódott az ágyban és meddig aludt, azt nem tudja, de minden kétségen fölül messze kimagaslak az, hogy egyszer fölébredt. Fölébredt arra a hideg léghuzamra, amely érte s amely olyan dohos volt, mintha valamely kriptából támadt volna. A léghuzam a félig nyitva levő ajtón húzódott be, kíséretében egy huszárnak, a ki a kezében petróleumlámpát tartott. A huszár teljesen fel volt öltözve. Csákója a fején, kardja pedig az oldalán. Mikor lépett, sarkantyuja pöngését, valamint kardja csörgését hallani lehetett.

A bárókisasszony ez alapján éppen nem kellemetlen látományra az ágyában fölült s lélegzetét is visszafojtva várta, hogy mi történik? Valami különösebb dolog nem történt ugyan, mert a huszár, mikor őt észrevette, elég gyorsan eltávozott. Mielőtt azonban ez történt volna, azzal a kezével, a mely szabad volt, s amelylyel a lámpát nem fogta, intett neki.

Egy percz múlva a hálószoba megint sötét volt s a hideg léghuzamnak is vége szakadt. Nem sokkal ezután az óra éjfélután egy ne-

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 14.

Mindjárt az ülés elejére megtelt a karzat elegáns hölgyközönséggel és ennek sorában is feltűnt egy elegáns urinő.

— Ki lehet? — kérdezték a képviselők és újságírók egyaránt, de sokáig hasztalanul, a míg végre kitudódott, hogy az elegáns hölgy Széll Kálmán miniszterelnök leánya: Bernrieder Jánosné, a ki a férjével együtt nagy figyelemmel hallgatta a miniszterelnök mai beszédét a fiumei kérdésről. A karzatnak egy másik érdekes vendége is volt: gróf Szapáry László fiumei kormányzó, a ki nagy diadallal fogadta a miniszterelnök neki tetsző kijelentéseit.

Horánszky Nándor hosszabban fejtegette ugyancsak a fiumei kérdést, de ujat keveset mondott, mert ugyszólván a miniszterelnök érveinek ismétlését és megerősítését hallottuk tőle.

A 48-as honvédek ügyét az öreg Lakatos Miklós hozta elő. E tárgyban teljesen megnyugtató választ adott a miniszterelnök, mert élénk tetszés mellett kijelentette, hogy a honvédek igazolására terminust nem tűztek ki, hanem mindenki, a ki magát igazolni tudja, megkapja a nyugdíjat.

Részletes tudósításunk így szól:

Az ülés megnyitása.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác, Plósz Sándor és Hegedüs Sándor miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Perczel Béni jegyző bejelenti, hogy Visontay Soma a gyöngyösi bortermelés tárgyában a pénzügyminisztert interpellálni kívánja.

Egan Ede miniszteri kiküldöttről.

Fest Lajos a napirend előtt azért szólal fel, hogy felhozza a Munkácson a rutének akciója tárgyában tartott értekezlet dolgát. Ott a miniszteri kiküldött beszámolt a dolgairól s e jelentést a lapok oly különböző szövegben hozták, hogy annak szövegét ismerni akarja azért, mert némelyek szerint annak a beszámoló beszédnek egy felekezetet sértő jellege volt.

Buzáth Ferenc: Nagyon helyes!

gyed egyet ütött, ami kétségtelenné tette, hogy a huszár a lámpával pontban tizenkét órakor, tehát a szellemek órájában jelentkezett.

Másnap reggel a komorna a rendes időben lépett a hálószobába s a bárókisasszony szokásos reggelijét az éjjeli szekrényre tette. Az ezüst tálcán a reggelin kívül még egy sürgöny is volt, a melyből a delnő azt olvasta, hogy egyik nagybátyja, a ki valamikor huszárezredes volt, az éjjel háromnegyed tizenkét óra után százhárom éves korában hirtelen meghalt.

A felolvasás, amely itt véget ért, óriási tetszést keltett s a kopogó asztal tagjai a felolvasás után megindult eszmecsereben arra a megállapodásra jutottak, hogy a volt huszárezredesnek halála után az volt az első dolga, hogy a bárókisasszonynál jelentkezék és örök bucsut intsen neki. Az ugyan nem állt egész tisztán előttünk, hogy miért tartott lámpát a kezében s hogy miért éppen petróleumos lámpát, de hát ki ismerné teljesen a meghalt lelkék észjárását és izlését.

A huszár a lámpával mindenütt óriási szenzációt okozott s a bárókisasszony hónapokon keresztül járt-kelt mindenfelé, felolvasást tartva. A spiritiszta újságok egész cikkeket szenteltek a rendkívül érdekes szellemjelenésnek, amelylyel később könyvekben is foglalkoztak, hogy a hitetlenek nagy táborát legyőzzék és mindeneket a spiritiszták seregébe vonzzanak.

II.

Körülbelül abban az időben, mikor az öreg báró kisasszony a lámpásos huszárról tartott felolvasásokat, Kerekes Agoston huszárörmes-

Fest Lajos felkéri a földmivélsügyi minisztert, hogy nyilatkozzék, történt-e tényleg olyan kijelentés, amely egy felekezetet megsértett, vagy sérthetett? (Helyeslés jobbról.)

Kristóffy József: El kell csapni!

Darányi miniszter.

Szívesen nyilatkozik. Egan Ede meg van bizva a rutének érdekében vitt akciójának a vezetésével. Egan rövid idő alatt rendkívüli tevékenységet fejtett ki és nagy sikereket ért el. A lapokban az ő beszédéről megjelent közlemények szólnak is feltűntek annál is inkább, mert félreértésre adtak alkalmat. Fel is szólította Egan, hogy beszéde hiteles szövegét mutassa be. (Helyeslés.) Megjegyzi különben, hogy a rutén akció túlélte gyermekbetegségét, nem lesz veszélyezve, csak ha idegen szempontok érvényesülnek. A kormány elutasít minden olyan törekvést, amely a jogegyenlőséget veszélyezteti. (Helyeslés.) Faj és felekezeti különbséget nem ismer. (Élénk helyeslés.) Az akció az emberszeretet jegyében indult meg és folytatja működését. Visszaélést azonban tűrni nem fogunk. (Zajos helyeslés.)

Ugron Gábor örömmel osztja a miniszter nyilatkozatát. Egan beszédét kinyomatni és szétosztatni kéri. Az a meggyőződése, hogy Egan beszéde férfias, szókimondó és bátor volt. (Helyeslés a szélbalon és néppárton.) Attól félt, hogy orgyilkosok fogják ezért eltávolítani Egan. Csak az a kérdés itt, hogy magyar honpolgárokat megbántott-e Egan, ha nem, úgy helyesen cselekedett. (Eljenzés a néppárton.)

A miniszterelnök a fiumei kérdésről.

Következett a napirend. A Batthyány gróf által felvetett fiumei kérdésben azzal az előzetes nyilatkozattal válaszol, hogy Fiume városának közjogi helyzetét és hovatartozását teljesen és kétségtelenül tisztázottnak tartja. 1879-ben a Mária Terézia féle leirat majd 1808-ban Ferenc király rendeletéből világosan kitűnik, hogy Fiume Magyarországhoz tartozik. Ebben tehát nincs kétség és ehhez szó nem fér. De az alkotmány nélküli korszak után világosan megnyilatkozott az 1868-iki törvényhozás is, a mikor Fiume város közjogi helyzetét világosan körvonalazták a törvényben. Elmondja az egyezkedés történetét röviden s ennek konklúziójaként felemlíti, hogy az egyezkedésnek két sarktétele volt. Az első szerint Fiume különleges helyzetére való tekintettel Fiume óhajai és kívánságai meghallgatandók, a másik szerint Fiume városára kimondatott 1883-ban, hogy autonómiáját rendezze statutum alapján s ezt a statutumot terjesztsze fel jóváhagyás végett a magyar kormányhoz, Fiume közjogilag minden

ter nagy előszeretettel szokta elmesélni egyik esetét, amely ilyen formán történt.

Egy este vacsorára volt hivatalos egyik barátjához, aki szakácsnő volt. A szakácsnő egy félbolond báró kisasszonynál szolgált, aki üres óráiban egy kerek asztalt tánczoltatott. A vacsora igen jó volt s a bor is a jobbak közé tartozott. Az idő, hogy iszogatót, szivarozott és eldiskurált, hamar mult s egyszer csak azon vette észre magát, hogy az idő éjfél felé jár. Ekkor fölkel, hogy távozzék. Nagy meglepetésére azt látta, hogy barátja elaludt s így egy kissé zavarba jött, mert a lakásban a járást nem ismerte.

A szakácsnőt fölkelthette volna ugyan, de nem tette. Hadd aludjék az édes, gondolta magában s egyedül indult meg, hogy kijusson. A konyhalámpását a kezébe vette s így lépett ki a barátnője szobájából. De hát ahelyett, hogy a konyhába s onnan a folyosóra lépkedett volna, a báró kisasszony hálószobájába került, ami azért volt baj, mert a méltóságos öreg hölgy fölébredt s az ágyba felült, rámeresztvén mind a két szemét.

A huszár egy perczre megzavarodott, de aztán visszafordult. Hogy pedig a bárónő meg ne ijedjen s a háznépét föl nem csöngesse, a kezével megnyugtatólag intett neki, mintegy azt mondva, hogy az egész dolog nem tesz semmit s hogy nyugodt legyen.

Kilépve a hölgy hálószobájából, barátnőjéhez sietett, akit most már felköltött és aki meg is mutatta neki a kifelé vezető utat. Azóta a huszár igen óvatos s azóta ilyen dolog nem is történt vele.

kérdésben a magyar kormány fennhatósága alá és a magyar törvényhozás kompetenciájához tartozik.

Elismeri, hogy Fiumének külön autonómiája van és különb, mint más városnak tehát kivételes helyzetben van, óhajait tehát igenis meg kell hallgatni. Ezt az elvet helyesnek, okosnak, megtartandónak tartja. De ez ellen a leghatározottabban tiltakozik, mintha a reprezentanzának joga volna a magyar törvényhozás intézkedései ellen vetőt mondani. Fiume képviselőének semmi joga hozzájárulását, vagy hozzá nem járulását kifejezni. Ez a magyar állam hatalmával, sőt többet mondok.

Ugron Gábor: Integritásával . . .

Széll Kálmán: Még az is sok, egyszerűen a magyar állam fogalmával, alapeszméjével homlokegyenest ellenkezik. Ez annyira bizonyos, hogy az ellenkező felfogásra nem magyar államférfit, de még magyar képviselőt fogni sem lehet. (Élénk tetszés.) És mivel a multban megtörtént, hogy a reprezentanza vetőt kiáltott a magyar államnak, az előző kormány nem is tehetett egyebet, minthogy felosztotta a képviselőtestületet. (Zajos helyeslés jobbról.)

A mai állapot teljesen abnormális és tartahatatlanság, sem kívánatos, sem üdvös első sorban magára Fiumére. Ezt a helyzetet Fiume érdekeinek szempontjából, de első sorban Magyarország szuverenitása megóvásáért és fenntartásáért kell megoldani. És mihelyt ez így lehetséges, szóló lesz az első, a ki a kérdést megoldani sietni fog. (Általános helyeslés.) Azt szeretném, ha Fiumében olyan hangulat uralkodnék, mint a minő volt annak idején az egyezkedéskor, a mikor még a horvát kiküldöttek is szorosabb kapcsolatot kívántak Magyarországgal. Fiume tudhatná és tudja jól, hogy jelentéktelen kis helybül lett a magyar kormány egiszé alatt virágzó kikötővé.

Még Batthyánynak van mondanivalója, ő azt mondotta, hogy Fiume a törvényhozás egy-egy nemének a jogában van. Hát ez nem áll. (Élénk hel eslés.) A törvényhozás semmiféle nemével sincs felruházva. (Zajos tetszés.)

Kijelentem — ugymond végül — hogy én a fiumei kérdésben senkivel sem tárgyalni, sem paktálni nem fogok. Sem testülettel, sem egyekkel. (Zajos helyeslés.) Respektálni fogom óhajukat, a törvény értelmében cselekszem. Ne féljen Fiume a magyar törvényhozástól, ne féltsse sem autonómiáját, sem szabadságát, azt elvenni senkisé akarja, de egyet megkívánok, hogy Fiumében mindenki, polgárok és utcai agitátorok egyaránt elismerjék Magyarország szuverenitását. (Eljenzés, taps.) Hiszen Magyarország jóindulata kétségtelen, azt bizonyítani nem kell; Fiumének minden köve Magyarország jóakarátának nyomát viseli. — Ezt akarta elmondani. (Zajos helyeslés.)

Batthyány Tivadar gróf személyes kérdésben kijelenti, hogy teljesen egyetért a miniszterelnökkel és hálás köszönettel fogadja nyilatkozatait.

Fiume joga.

Horánszky Nándor hosszabban fejtegeti Fiume hovatartozásának kérdését; — a végleges megoldásban mindenkinek egyet kell érteni. Hogy Fiume Magyarországhoz tartozik, azt — szerinte — véglegesen és elvitathatatlanul az 1807. IV. t. cikk döntötte el. Ezután ismétli a miniszterelnök által mondottakat. — Kijelenti, hogy Fiumének csupán konsultatív joga van. (Helyeslés.) A fiumei kérdést — mondotta végül — a törvény és a méltányosság jegyében kell megoldani. Különben pedig teljesen egyetért a miniszterelnökkel. (Élénk helyeslés.)

A honvédek tételénél

Lakatos Miklós a 48-as honvédek igazolására hosszabb terminust kér a miniszterelnöktől.

Ugron Gábor a király személye körüli miniszteriumnál felszólalt, mire Széll Kálmán kijelentette, hogy a király személye körüli miniszterre szükség van, mert ez közvetíti a királynak a kormány szándékait, intencióit.

Polónyi és Visontai hozzászólása után a tételt elfogadták.

Végül Visontai jelentett be interpellációt, mire az ülés véget ért.

TAVIRATOK.

A vámrár.

Washington, február 14. (Saját tud. táv.) A képviselőház olyan törvényjavaslatot fogadott el, a mely szerint az Egyesült-Államok bármelyik kikötőjén át lehet árukat vámrár alatt külföldi kikötőkbe küldeni.

Bülow beteg.

Berlin, február 14. (Saját tud. távirata.) Bülow államtitkár influenzában súlyos beteg. Vilmos császár udvari orvosát küldte hozzá. Az orvos komoly komplikációk bekövetkezését sem tartja kizártnak.

A Széchenyi gőzmalom.

Arad, február 14.

Az aradi Széchenyi-gőzmalom folyó hó 25-én tartandó közgyűlését egy részvényesnek a nyereség felosztására vonatkozó indítványa teszi a rendesnél érdekesebbé. A közgyűlés asztalára került javaslat a következő:

„Nyereséminek azon összeg tekintendő, mely a mérlegben mint tiszta jövedelem van feltüntetve és pedig az ingatlanok értékéből 3 százalék, az ingókból 5 százalék leírása után.

Az ezután fennmaradó összegből mindenekelőtt a lefizetett részvénytőke 5 százaléka a részvényeseknek kifizetendő. Az ezen 5 százalék kifizetése után még fennmaradó nyeresémet fel fog osztani.”

Hogyan, kérde mindenki, ki ily dolgokhoz csak némiképen ért, hát ez új javaslat, ez azelőtt nem volt így?

Nem jó uraim, ez nem volt így!

Annak előtte először jött az adó, még olyan összegek után, a melyekért törvény szerint adó nem járt volna. (Az ingók és ingatlanokból nemcsak hogy nem irtak le, hanem még hozzáírtak.) Az adó után következett a tantiéme, még pedig oly többletekért, amelyek után adó nem jár. (90,000 frt van az „Értékcsökkenési tartalékalap” számlán, mely összeg után az állam nem kérte és nem kérheti az adót, de az igazgatóság felvette a tantiémet. Az adófelügyelőnek úgy látszik jobb szíve és több belátása van, mint az igazgatóságnak.) A tantiéme után újból jött az adó, mert az igazgatók tantiémeinek adóját újból a szegény malom viselte. Adó, tantiéme és újból adó után jött a szegény részvényes.

A benyújtott javaslat azt célozza, hogy először jöjjön a malom, melynek gépei és felszerelése például 1891. évben 130,000 frtra, 1898. évben 168,000 frtra rugnak. (Tessék: így kell leírni!) Másodszor jöjjenek a részvényesek, kik részvénytőkében 288,200 frtot és tartalékokban 296,000 frtot adtak az igazgatóság rendelkezésére, de csak a befizetett részvénytőkének 5 százalék kamatait kapják. Ugy hiszem, hogyha valakinek üzletekre pénzt adok kölcsön, akkor is először jön a kamatoztatás. Azután jöhet csak az igazgatóság, úgy mint az az egész világon és minden iparvállalatnál szokásban van. Szóval azt óhajtja az a bizonyos részvényes, hogy ne jöjjön először az adó, oly összegek után, melyek még a törvény értelmében is leírandók és melyek után adó nem jár, azután ne jöjjön a tantiéme oly összegek után, melyekért az igazgatóság nem dolgozott és végül ne jöjjön újból az adó oly tantiéme után, melyeket az igazgatóság vett fel, de amely nem dukált volna neki.

Édes istenem, ha azokat az adókat és tantiémeiket, melyek ok nélkül fizettettek, a gépekre, felszerelésekre fordították volna, mily modern versenyképes malom állana itt és mi-

lyen hitele volna annak. A Széchenyi malom az volna a mi volt egy évtizeddel ezelőtt: modern versenyképes, kedvelt, népszerű és hitel dolgában is a saját lábán járhatna.

És ha kérdik mi okozta ezt a dekadenciát? azt kell felelnünk: a tantiéme — politika és az abból élősködő leleményesség.

Ezen most már változtatni kell. Az igazgatóságnak be kell látnia, hogy nem a malom van itt ő miatta, hanem az igazgatóság van itt a malom miatt.

Valóban tanulságos dolog, ha az osztalék és jutalék kérdésében a részvényes az igazgatókkal tárgyal. Ilyenkor az a felelet: hisz mi is részvényesek vagyunk, mi is érdekelve vagyunk. Igenis, csak az a kérdés: a jutaléknál, vagy az osztaléknál? Mert az igazi és nem talmi nagyrészvényesnek be kell látnia, hogy a jutalék csak efemer jelleggel bír, míg az osztalék magassága a részvény értékét emeli. A részvény, mely 5 koronával többet fizet száz koronával többet ér. Azt persze hiába mondja az ember oly igazgatónak, kinek nincs anynyi részvénye, hogy az azokon megtérülő osztalék felérjen a veszendő jutalékával, mert ezt vagy nem érti, vagy nem akarja megérteni. Az ily igazgatók károsítják a nagyrészvényest és kismérvényest, jutalékban és osztalékban egyaránt.

Igazgató és igazgató, részvényes és részvényes között különbség van. Ezt már tapasztalhattuk egy oly vállalatnál, melynél az igazgatóság a maga részvényeit magas áron adhatta el, holott a részvényes még olcsó árban sem adhatott tul rajta. Remélhető, hogy a malomnál nem engedik meg, hogy ezen régi lóvasuti szellem felülkerekedjék. Nem kerekedik felül, ha a fentemlített javaslatot fogadják el a részvényesek, mely méltányos és igazságos, mely azonos a többi iparvállalatokéval és mely megadja az igazgatóságnak, a mi az igazgatóságé, nem veszi el a malomtól a mi a malomé és meghagyja a részvényest is abban a mi a részvényesé.

Egy részvényes.

Anglia készül az új vereségekre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 14.

Rensburg mellett erős vereséget szenvedtek az angolok, veszteségeik a hivatalos távirat szerint is igen nagyok.

A Morningpost bejelenti Ladysmith feladását. Enyhíteni próbálja a dolgot avval, hogy még egy felmentési kísérletet helyez kilátásba, de érthetően megmondja egyben, hogy ennek a kísérletnek sikerre nincs kilátása.

Maga az, hogy az utolsó napok erős cenzurája után ezt a távirati tudósítást átengedték a katonai ellenőrzésen, eléggé igazolja, hogy nagyon rosszul állanak az angolok ügyei Transzvámban. A mig reménység volt, az esetleges vereségről nem is gondolkoztak, most, hogy a kapituláció lehetőségét hirdetik, bizonyosra vehető, hogy Ladysmith feladja az ellenállást.

Távirataink a következőket jelentik:

London, február 14.

Az alsóház ülésén Németországnak Transzvállal szemben elfoglalt álláspontja került szóba. Hedderwick azt kérdezi, kapott-e a kormány a német kormánytól olyan közleményt a mely módosítja Marschall báró volt miniszternek 1895. február 1-én és október 18-án Hatzfeldt gróf nagykövethöz intézett nyilatkozatát, a mely szerint a német politikának lényege Transzválnak mint független államnak az 1884-iki szerződésben biztosított föntartása

és a statusquo biztosítása a vasutak és a Delagoa-öböl kikötője tekintetében; ha pedig úgy van, megmondhatja-e Brodrick parlamenti államtitkár, mennyiben változtatták meg ilyen közlemények a német kormány 1895-iki politikáját és végül, hajlandó-e a kormány olyan információt adni, a melyből a most követett politika kitűnik.

Brodrick parlamenti államtitkár kijelenti, hogy a kormány semmiféle közleményt nem kapott a német kormánytól az 1884-iki egyezményre vonatkozólag, a mely különben tényleg megszűnt a hadi állapot beálltával.

London, február 14.

Aldershotba tegnap az a parancs érkezett, hogy a 8. hadosztályt dél-afrikai expedícióra való ruházattal és felszereléssel lássák el. Woolwichba azt a parancsot küldték, hogy több üteg Maxim- és Nordenfeldt-ágyut küldjenek Dél-Afrikába.

London, február 14.

Hivatalos távirat is jelenti, hogy Rensburg mellett az angolok nagy vereséget szenvedtek. A veszteségek igen nagyok. Clemant tábornok kénytelen volt valamennyi hadállását feladni és nagy áldozatok árán visszavonulni.

Páris, február 14.

A Petit Bleu-nek hivatalos forrásból vett értesülése szerint a Dundee melletti, vereség után kétezer angol katona lerongyolódva, agyoncsigázva, félmeztelenül egy majorba menekült, a hol halálra éhezten könnyörögtek élelemért. A portugál hatóság lefegyverezte a csapatot.

Brüsszel, február 14.

A Reuter-ügynökség távirata jelenti, hogy Rensburgnál vissza kellett az angoloknak csapataikat vonniuk, mert kitűnt, hogy a burok összes hadállásait uralják elfoglalt pozícióikból.

A Daily Mail egy távirata ehhez hozzáfűzi még azt, hogy az angolok visszavonulása sokkal nagyobb jelentőségű, sem mint kezdetben hinni lehetett volna.

London, február 14.

A Morningpost Ladysmith küszöbön álló feladására készíti elő a közhangulatot. A harostérről jött távirata, amely erre készíti, a következő:

Legközelebb még egy kísérletet tesznek seregeink a Tugelán való átkeléssel. A közönségnek azonban már ma tisztában kell lennie avval, hogy Ladysmith felszabadítására 50,000 ember, sőt igazság szerint talán 100,000 ember kellene. El kell készülnünk a lehetséges súlyos veszteségre és csalódásra. Jusson eszünkbe, hogy a Ladysmith felszabadítására irányuló kísérleteknél inkább becsületbeli kérdésről, mint politikáról és stratégiáról van szó. — Bármilyen történjék is, az kétségtelen, hogy ez az angol hadak végleges győzelmét nem tartóztathatja fel.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Folt, amely tisztit, dráma; Tóvölgyi Margit felléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: Mignon, opera. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Mignon, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Vén bakkancsos és fia a huszár, népszínmű. Este: A cigánybáró, operette. (Páratlan bérlet.)

* Kitüntetett aradi művész. Kaufmann Izidort, a Bécsben élő aradi származású festőművészt a szentpétervári nemzetközi kép kiállításon szerzett nagy sikerei után, újabban is-

mét fényes elismerés érte. Képei, melyeknek tárgyait a bibliából és a zsidó nép vallásos életéből merítette, európai hírnévre tettek szert és ma már a genialis festő neve a genrefestők legjobbjai között foglal helyet. Az ezen téren való remek alkotásaiért a bécsi *Rothschild*-alapítvány a legutóbb tartott ülésén Kaufmannak ítélte oda a 2000 koronát tevő nagy-díjat. Ezen határozatáról az alapítványi bizottság levélben értesítette a művészt, mely a leghizelgőbb szavakban emlékezik meg érdemeiről és kiváló alkotásairól.

* **Tövölgyi Margit vendégjátéka.** *Toscában* ma másodszer lépett fel *Tövölgyi Margit* épp oly hatással, mint elsőr. A rendezés részére az első alkalommal jóakaratu figyelmeztetéssel szolgáltunk, hogy a jelmezek arra valók, hogy a korszerűséget illusztrálják. A sabin nők elrablásában a színi direktor a római katonákat tűzoltó uniformisban lépteti fel, mert szerinte a római katonának és a tűzoltónak is van sisakja; egyik olyan, mint a másik, csak sisak legyen. Hát az aradi színház nem lenne különb ripacsék színházánál? Itt szabad komoly drámában úgy öltözködni, amint talán az öltöztető a fogasról a ruhákat egyenként leszedi a fogasról válogatás nélkül? (r. k.)

* **Az aradi Kölcsey-egyesület** folyó évi február hó 15-én csütörtökön, délután öt órakor az egyesület helyiségében (erekllyemuzeum) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Beérkezett ügyiratok. 2. Titkári jelentés az 1899. évi működésről. 3. Pénztárosi jelentés és a felülvizsgált számadások. 4. Az 1900-ik évi költségvetés. 5. Esetleges indítványok.

A templom ügye a közgyűlésben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

A minap közöltük *Mülek Lajos* dr. indítványát, melyet a törvényhatósághoz nyújtott be a templom-kérdésben. Azt czélozta az indítvány, mondja ki a közgyűlés, hogy a minorita-rendet az általuk tervezett nagyszabású új templom felépítésében támogatja s bizonyos feltételek mellett rendelkezésükre bocsájtja az ugynevezett templom-alapot. Ezeket a feltételeket beszélje meg egy kiküldendő bizottság.

Ez indítvány kapcsán a mi álláspontunkat bőven kifejtettük, szükségtelen tehát, hogy arra visszatérjünk újból. Itt csak az eredményt konstatáljuk: 44 szóval 32 ellenében *Mülek* indítványát mellőzte a közgyűlés.

Az indítványt napirend előtt tárgyalták. A tanács javaslata az volt, hogy miután a kérdéses alap világosan *parochiális templomra* hagyatott, az indítványt mellőzze a törvényhatóság.

Mülek Lajos dr. hosszaob beszédben kelt indítványa védelmére, melynek megtételében az az elv vezette, hogy a mostani szűk templom megbővíthető legyen a nélkül, hogy a polgárok újabb adóval terheltesse. Nem tudja megérteni azt a merev álláspontot, melyre a tanács helyezkedett. A közönség belátta rég, hogy új, nagy templomra szükségünk van. Két áramlat keletkezett, mely a maga szempontjából bírálja a dolgot. Egyik szerint a minoriták iránt való hálából, kik kétszáz év óta köztünk élnek, velünk éreznek, támogatni kell őket, mikor a saját költségükön akarják felépíteni a templomot. A másik áramlat a parochiális templom mellett van. A parochiális egyház *félmillió forintot* jelentene, erre pedig nincsen pénzünk, noha azonfelül még legalább 3—4 lelkész eltartásáról is gondoskodni kellene a városnak. Evente legalább 25,000 frtnyi terhet vállalnánk magukra. A mai nemzedék pedig nincs arra megesküdvé, hogy szándékosan tegye magát tönkre és emeltesse az amúgy is nagy adót, mikor egy más, igen helyes

megoldás önmagától kínálkozik. A túl sok adótól meg vannak riadva a polgárok, mert a csatornázási adóval ma már a jövedelem negyedrésze felmegy adóra. Ily körülmények közt ideának is nevetséges az, hogy az esetleg száz év múlva felépítendő parochiális templomért már most költségekbe verjük magunkat. Ő csak azt kéri, mondja ki a város, hogy nem zárkózik el a 72,000 frtot kitevő templom-alapot, ha ennek megtalálják a módját, a minoriták rendelkezésére bocsátani. Katholikus érületétől elteve, a város érdekében önzetlenül ajánlja indítványának elfogadását.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után *Salacz Gyula* polgármester indokolta a tanács álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a közgyűlés *alappal* áll szemben, melyet világos rendeltetésről elvonni nem szabad.

Mülek Lajos: Nem ez lenne rá az első eset . . .

Salacz polgármester: Lehet, de ha máskor úgy történt, hibáztak azok, a kik megtették. Körülményesen bizonyítja ezután a polgármester a templom-alap történetéből, hogy az városi parochiára és lelkészre hagyatott. Már az 1847-iki közgyűlésen szó volt róla, tárgyaltak a püspöki megbizottakkal felőle, úgy volt, hogy fele részben maradnak a minoriták, fele részben városi parochia lesz, de a kivitelt megakadályozta a szabadságharc. 1857-ben ugyancsak a régi alapon indultak meg az új tárgyalások. A város elhatározta, hogy a templomra felvesz 100,000 frt kölcsönt, de ezt a határozatot nem hagyták jóvá. Ekkor kezdtek alapítványokat tenni, világosan mindig a parochiális templomra és lelkészre. A nemzeti kölcsönből kapott 64,000 frt állampapirt is erre fordították, azonfelül egy 1200 holdos föld bérletének jövedelmét. Az összeg már 110,218 frtra nőtt fel, a *Schmerling* alkotmány alatt azonban annak egy jó részét elköltötték. Az alkotmányos élet után régi iratokból kiderült, hogy 33,151 frtot elköltöttek valami — *bandériumra* (derültség), 3156 frtot adtak belőle a gáji templomra, 64,470 frtot pedig egyszerűen lefoglalt az állam adóhátralékok fedezésére. A megmaradt 9520 frtot beutalták a városi pénztárba, egyszóval az egész templom-alap semmivé vált. Ot éven át visszatérítették az elköltött bandérium-pénzt 2%-os pótagóval. Az alap aztán felnövekedett 43,346 frt 29 krra. A templom-alap czélja tehát világosan meg van határozva, azt oly templomra, mely nem a városé, tehát idegen tulajdon, odaadni nem lehet és nem szabad. Sőt maga a szerzet sem akarja azt igénybe venni, előtte maga *Csák* rendfőnök jelentette azt ki, a ki — távol lévén — ma is küldött hozzá egy szerzetest ennek a kijelentésnek az ismétlésével, Budapestről pedig közvetlenül a mai közgyűlés előtt a rendfőnöktől az alábbi táviratot kapta:

Megbeszélésünk szerint ismétlen nem reflektálunk templom-alapra. *Csák*

Miután az alapot maguk a minoriták sem kérik, nem tudja, miért buzduljunk annyira fel, hogy az idegen pénzt odaajándékozzuk. Még a *Bonnaz-féle* 40,000 frtos hagyományt is elvesziti a város, ha azt nem parochiális templomra fordítja. A minoritákra nézve mindegy, ha két parochia lesz is, mert ők törekvő emberek, anyagilag gyarapodni akarnak, azért akarják kihozni a frontot a főtérre és ott nagy bérházat építeni. Ha ők megtalálják erre maguk a számadását, miért adjuk oda a mi megkuporgatott pénzünket, melyre valamikor úgy is csak szükség lesz, ha a minoriták új temploma sem felel majd meg a katolikus lakosság növekedő számának. Kéri az indítványt levenni a napirendről. (Helyeslés.)

Kristyóry János hangsúlyozza, hogy őt éppen a polgármester által előadottak győzik meg *Mülek* indítványának helyességéről. A városnak ki kell fejeznie háláját a minorita rend iránt — —

Mülek: A mely nem gseftelt soha. (Derültség.)

Kristyóry: — — — amely a magyarságnak és Arad katolikus közönségének rendkívül sok és hazafias szolgálatokat tett. A rend nem a saját érdekében, de a városért akarja hozni ezen újabb áldozatot s őket ebben a költséges alkotásban a városnak támogatni kell. Az indítványt minden tekintetben pártolja.

Edvi-Ilés László is ebben az értelemben beszél. Szeretné, ha a közgyűlés az erkölcsi alapra helyezkednék s nem a pénzkérdésre. Lehet, hogy a minoriták jól tudnak gazdálkodni, hogy takarékosak, de ez nem ok arra, hogy a város úgy intézze el ezt a kérdést, mint például a kaszárnya-kérdéseket szokta. A mai templom szűk, amely vak tüzlárma esetén életveszélyes lehet. A város ne a jövő zenéjéről gondoskodjék, de a jelenről, 28,000 katolikus hívő lelki életéről. A város új plébánia szükségét soha nem érezte, most, az egyházi politikai törvények életbeléptetése után még kevésbé. Nem infula és püspököt hiányzik nekünk, de a templom térbeli nagysága. A méltányosság szempontjából is figyelmébe ajánlja *Mülek* indítványát a közgyűlésnek.

Mülek Lajos dr. élt még a zárszó jogával. Hogy a templom a városé legyen, a polgármesternek erre az álláspontjára nem tud helyezkedni, mert a város azt csak gondolná, a templom pedig az Uré, a hívőké. Hogy parochiális plébániát emleget a templom-alapnak imént vázolt története, az sem érv, mert épp ebből a történetből láttuk, hogy bizony az alapot már egyszer elbandériumozták. Ki áll jól érte, nem-e fogja azt elkölteni a jövő nemzedék is másra, mint templomra? Ha a közgyűlés elfogadja az ő indítványát, jogából egy jótát sem ad fel, sőt épp azért küldetnék ki a bizottság, hogy a helyzetet tisztázza. Azon meg egyáltalán nem csodálkozik, hogy a rend s a rendfőnök nem reflektál a templom-alapra, mikor már előzőleg megértették velők, hogy ime, pénz kellene ugy-e, de nem adunk. Adjuk tehát mi oda, önszántunkból, ha már a rendfőnököt szerénysége nem vitte rá a kérésre. Arra meg éppen semmi szükségünk nincs, hogy valami *vereshasu pap miatt* (derültség) 50—60 évig félretegyük a templom-alapot. Indítványának sorsát a közgyűlés tárgyilagos birálatára bizza.

Ki lévén merítve a vita, *Fábián László* főispán szavazásra bocsájtja a kérdést. A városatyák felállással szavaztak. Hogy mi lett az eredmény, arról cikkünk élén beszámoltunk. Az azonban általánosan feltűnt, hogy sokan nem szavaztak, a más felekezetbeliek pedig csekély kivétellel valamennyien tartózkodtak a szavazástól.

A rebellis fia.

(Stefánia főhercegnasszony völegényéről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 14.

A párisi *Journal* legutóbbi száma igen érdekes reminiszczenciákat közöl, *Stefánia*, özvegy trónörökösnének, gróf *Lónyay* Elemérrel leendő házasságáról írva. Ebben a cikkben olvassuk a következő epizódot, amelyből kitűnik, hogy a boldog völegény atyja mennyire nem is sejtette, hogy a fia valaha egy királyleányt vesz feleségül.

1856-ban történt. A negyvennyolczadiki események szinte áthidalhatatlan örvényt támasztottak a magyar nemzet és az akkor még magyar királyi meg nem koronázott ifjú császár között. A budai várban *Albrecht* főherceg lakott, mint teljhatalommal felruházott császári helytartó.

Albrecht főhercegnek rendkívül fényes udvartartása volt. Angyali jóságú felesége, *Hildegard* főhercegnő tőle telhetőleg azon igyekezett, hogy a poliikai ellentéteket, amennyire lehet, társadalmi uton kiegyenlítse.

Egymást érték a fényesnél-fényesebb udvari ünnepélyek. A főhercegnő számos jótékony-sági egyesületnek az élére állott abban a reményben, hogy ezáltal a magyar arisztokracia hölgyeit maga köré csoportosíthatja. Ez azonban csak részben sikerült neki, mert noha mindenki tisztelte a fenséges asszony szivjóságát és személyes jó tulajdonait, a nemzet még nagyon is érezte azokat a mély sebeket, amelyeket nemrég szenvedett és számos arisztokrata család nem bírta magát rászáni arra, hogy részt vegyen a „Habsburgok“ udvari ünnepén.

Igy tehát a budai udvari ünnepélyek fényében csak a tisztek és a hivatalnokok díszeltek. Az arisztokrata hölgyek közül, akik az udvarnál megjelentek, *Gyürky* grófnő volt a főhercegnő kedvence, aki igyekezett is honfitársai javára felhasználni a befolyását.

Gyürky grófnőve egyik legjobb barátnője *Lónyay* Ferenczné sz. *Bernáth* Jenny volt, gróf *Lónyay* Elemér édesanyja. A forradalom leverése óta *Lónyay* Ferencz a kufsteini vár kazamatáiban ült, ahova mindjárt a mézesheti után vitték. A fiatal asszony barátnője nagy befolyásához akart folyamodni, a *Bodrog-Olasz* Budapestre utazott, s nyomban fel is kereste *Gyürky* grófnőt Bálvány-utcza palotájában.

Látogatásának az idejét azonban nagyon rosszul választotta meg, mert *Hildegard* főhercegnő ekkor Badenben volt, s hónapok mulva ért csak vissza Budára. *Lónyay* né e miatt nagyon kétségbe volt esve, s végre is rászánta magát, hogy személyesen kér kegyelmet *Albrecht* főhercegtől.

A két hölgy azonnal Budára hajtattott, s *Gyürky* grófnőnek sikerült is *Lónyay* né részére már másnapra kihallgatást kieszközölni.

Lónyay né, aki rendkívül szép asszony volt, egy álmatlanul töltött éj után másnap meg is jelent barátnőjével együtt a budai várban. Még el se gondolta, hogy mit fog majd mondani, mikor egy testőrtiszt eléje állott és jelentette neki, hogy a „császári fenség“ már várja.

Az ajtó kinyílt, s *Lónyay* né az előtt az ember előtt állott, akitől a férje sorsa függött. Beszélni akart valamit, de nem birt egy szót se szólani. A fekete szeméből halvány arcára peregő könyvek beszéltek helyette.

A főherceg nagyon meg volt indulva a fájdalom ez önkéntelen kitörésének láttára, odament a szép asszonyhoz, megfogta a kezét és így szólt hozzá:

— Ugy-e a férje miatt jön, és szeretné, ha megkegyelmeznék neki?

— Igen, császári fenség, — szólt *Lónyay* né remegve. — És ha talán bűnsnek tartaná is: igazságosság helyett kegyelmet tanusítson iránta.

— A főherceg mosolygott, — ami különben nagyon ritkán esett meg vele, s így szólt:

— Csillapodjék, szép asszony! Mindent megteszek önért. A férjét szabadon bocsájtjuk.

Lónyay né nem volt elkészülve arra, hogy a kérelmet ilyen gyorsan teljesítik; oly nagy hálát érzett a főherceg iránt, hogy először a lá-

baihoz akart borulni, de a főherceg nem engedte, hanem karon fogta és így szólt hozzá:

— Nem engedjük, hogy könnyek oltsák ki az ily szép szemek fényét, s különösen akkor nem, ha ezeket a könnyeket a férjéért ontja.

S mikor bucsut vett a szép asszonytól, sokáig nézett még arra az ajtóra, amelyen kiment.

— Ha az asszonyaitok nem lennének megannyi *Lukrécziák* — szólt ez nap este a főherceg *Gyürky* grófnőhoz, — akkor jutalmul kértem volna — egy csókot ettől az asszonytól.

*

És most? Most a rebellis fia csókolgatja az unokahugát annak a főhercegnőnek, aki semmire sem volt annyira féltékeny és büszke, mint a Habsburgok családai hagyományaira.

TANÜGY.

(—) Az aradmegyei kisdiednevelők körének alakuló közgyűlésére a pártoló és rendes tagok tisztelettel meghívotnak s felszólítotnak, hogy folyó hó 17-én délután 3 órára a Demeter-utczai ovodában minél többen megjelenjenek. — A kör.

Salacz Gyula

polgármesteri jubileuma.

Arad, február 14.

Egész csendben, minden nagyobb zaj nélkül készülnek a városban egy szép jubileum megülnésére.

Azok, kik kezükbe vették a jubileum rendezésének ügyét, benső örömmel, igaz szeretettel csüggenek rajta, hogy az minél szebben, minél fényesebben sikerüljön.

Jubileumát készülnek megülni annak, hogy *Salacz* Gyula polgármester a jövő hó elején 25 év óta áll Aradváros élén, mint annak első embere, a polgárság érdekeinek őre és vezetője.

A város polgársága bizonyára örömmel és szíves készséggel fogja megragadni az alkalmat, hogy e jelentős évfordulón ovációval vegye körül és ünnepelje ősz polgármesterét, kiben a nagy tudásnál, munkakedvnel és gondosságnál csak a város és annak polgárai iránt való szeretete nagyobb.

Mi, kik a nyilvánosság nehéz szolgálatában állunk, midőn oly férfiúi ünnepléséről van szó, kinek napjai szintén a nyilvánosság, egy város közjóléte nehéz, fárasztó és felelősségteljes szolgálatában peregnek le, meg vagyunk győződve arról, hogy Arad apraja-nagyja részt fog kérni e szép ünneplésből. Csak így lesz ez az ünneplés méltó azokhoz az érdemekhez, a melyek *Salacz* Gyula nevéhez fűződnek és csak így lesz visszhangja annak az óriási munkának, a melyet *Salacz* Gyula 1875. márczius 10-dike óta végez.

1875. évi márczius hó 10-én emelte az akkori tiszti főügyészt az egyhangú választásban is megnyilatkozó bizalom a polgármesteri székbe, Tehát már hosszú huszonöt év mult el azóta, hogy *Salacz* Gyula minden előforduló akadályt legyőzve, törhetetlen erélyvel, szívós kitartással és melegen érző szível halad az egyenes uton a cél: Arad jóléte és felvirágzása felé.

A jubileumnak nagy lesz a külső fénye, ragyogása, de még nagyobb lesz a belső értéke, tartalma, mert az aradi polgároknak *Salacz* Gyula, a város atyja iránt érzett hálája és fiúi szeretete fog kijegecedni abból . . .

Salacz Gyula 1832. január 31-én született Gyulán, Békésmegyében. Az 1848/49-iki szabadságharc tanulmányai elől szölitotta el. Mint hadnagy vett részt Aradnak 1849. február 8-iki

felszabadításán és Perczel tábornoknak a szerbek ellen vívott győzelmes hadjárataiban.

Jogi tanulmányait 1849. év végén Nagyváradon, majd 1853/54-ben Budapesten folytatta és Bécsben 1854/55-ben fejezte be. 1855. augusztus havában az aradi törvényszékhez joggyakornokká neveztetett ki. Az ügyvédi képesítést 1861. novemberében nyervén el, 1862. elején Aradon kezdett ügyvédi gyakorlatot.

Aradváros közönsége 1872. évi február hó 21-én tiszti főügyésznek, 1875. évi márczius hó 10-én pedig egyhangú lelkesedéssel polgármesternek választotta meg.

E nappal egy új korszak támadt Aradváros történetében. Az új polgármester fáradhatatlan buzgalommal és szerencsés kézzel rendbe hozta a város akkori zilált pénzügyi helyzetét, visszaállította a városi hivatalnokok tekintélyét és oly újításokat honosított meg, melyek üdvös és eredményes hatását még most is érezzük és soká érezni fogjuk.

Felesleges azokat az érdemeket itt egybehalmozni, amik *Salacz* Gyulának tudandók be. Minden aradi ember előtt ismeretesek azok, de ismeretesek az egész hazában, hiszen *Salacz*-t képességeinél, tudásánál és érdemeinél fogva az ország első polgármesterei között említik.

Hogy legmagasabb helyen is méltányolni tudták Arad polgármesterének működését, fényesen igazolják: a kir. tanácsosi cím és az „endródi“ előnévvel a nemesi rangba való emelés. A mi jó, öreg polgármesterünknek ünneplése pedig a város ünnepnapja lesz.

*

A polgármester jubileumát rendező-bizottság — mely jobbara köztörvényhatósági bizottsági tagokból áll — első ülését szombaton, e hó 17-én délután 5 órakor tartja a kereskedelmi- és iparkamarában.

A trónörökös megházasodott.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 14.

Ferencz Ferdinánd főherceg e hónap hatodika óta férje *Chotek* Zsófia grófnőnek, a kihez való szerelme immár hónapok előtt nyilvánosságra került. Hosszu küzdelmek előzték meg a trónörökös regényének ezt a megoldását.

A közel mult napokban Ausztria valamennyi nyomatosát és hirlapját arra kérte fel az osztrák miniszterelnökség, hogy *Ferencz Ferdinánd* utazásáról ne vegyenek tudomást, s a külfölddel se közöljenek erről semmit. Egyben szigorú utasítást is küldött a miniszterelnök valamennyi táviróhivatalhoz, hogy a trónörökösre vonatkozó táviratokat ne továbbítsák.

Ennek a cenzurával összekötött erős titkolódzásnak az az oka, hogy a főherceg mostani utjára úgy ment, hogy előbb *Chotek* Zsófia grófnőt feleségül vette. A házasságkötés a Mura melletti *Bruckban*, *Stájerországban* történt egészen titokban e hó 6-án.

Már hetek előtt, mikor *Ferencz Ferdinánd* Dél-Magyarországban *Harnoncourt* gróf birtokán vadászott hire járt, hogy ez a tartózkodás csak alkalom lesz a házasságkötésre. És tényleg várták is *Desseuffy* Sándor csanádi püspököt, hogy a trónörökös és a grófnő morganatikus házasságát kösse meg, de a püspök nem ment oda. Ugy látszik felsőbb helyről jött befolyások érvényesültek, és a házasságból ezuttal nem lett semmi.

O felsége erősen ellene volt a trón-

örökös házassági tervének, s mindenképen igyekezett őt eltéríteni szándékától. Ferencz Ferdinánd azonban hír szerint kijelentette, hogy rangjáról inkább kész lemondani, mint szerelméről. Így határozta azután a trónörökös el, hogy egész titokban feleségül veszi Chotek grófnőt.

E hó 5-én teljes inkognitóban Bruckba érkezett Chotek Zsófia, s ott várta be vőlegényét, a ki 6-án délelőtt 11 órakor jött meg a rendes bécsi gyorsvonattal. A főherceg civil ruhában volt, s csak a két házassági tanu kísérte. A tanuk a menyasszony rokonai voltak.

A főherceg egyenesen a kis klastromba hajtatott, a hol egy szerzetes előleges utasítás szerint a házasságot megkötendő volt. A kápolnában mélységes homály és némaság közepette ment végbe a szertartás. Nem volt ott senki, a kinek okvetlenül ott lennie nem kellett. A jegyespár, a két tanu és az eskető pap. Olyan csendben történt minden, hogy a kis városka népe semmit sem tudott meg e nevezetes eseményről, a mely ott lefolyt.

A szertartás után Ferencz Ferdinánd főherceg a délután folyamán még visszautazott Bécsbe, s este részt vett az udvari bálon. Szokatlanul jókedvű volt; vidám, az arczáról mosolygott az elégedettség és boldogság. Senki sem sejtette, honnan ez a jó kedv. Most utólag derült ki, hogy az nap a főherceg szerelmi regényének szíve szerint való megoldásán örvendezett.

Hanem a regénynek azért nincs ezzel még vége. Chotek grófnő egyelőre még Bruckban tartózkodik. Mi lesz majd, ha a világ elé áll, mint a trónörökös morgánikus felesége, s hogy alakul a jövő, a mely nem a szívet, hanem a szigorú szabályokat tekintti, ez a regény folytatása. Két állam várja ennek a folytatásnak bonyodalmait jól érthető feszült kíváncsisággal.

HIREK.

— **Uj miniszterek.** A levegő tele van új miniszterekre vonatkozó kombinációkkal. Tegnap Apponyi Albert, ma Szilágyi Dezső és Gromon Dezső. A *Keleti Értesítő* című könyvomatossá írja, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és Szilágyi Dezső között létrejött a megállapodás arra nézve, hogy a belügyi tárca költségvetésének letárgyalása után Szilágyi elvállalja a belügyminiszteri tárczát. Ennek bizonyosságul veszik azt is, hogy Szilágyi a belügyi költségvetés tárgyalásánál nagy beszédet fog mondani a közigazgatás államosításáról. — Ugyanez a könyvomatossá a király személye körüli miniszterségre Gromon Dezső honvédelmi államtitkárt jelöli. Ezek a hírek egyelőre természetesen ellenőrizhetetlenek, s így kommentár nélkül közöljük őket.

— **A horvát bán Budapesten.** Gróf Khuen Héderváry horvát bán ma Budapesten időzött abból a célból, hogy Lukács László pénzügyminiszterrel konferáljon a horvát fogyasztási adó tárgyában. A bán ma délelőtt a képviselőházban teljesen megegyezett a miniszterrel s ezután el is utazott.

— **Uj osztálytanácsosok.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a miniszterelnök előterjesztésére dr. Romy Béla osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt és Garancsy Mihály, a fővárosi közmunkák tanácsánál alkalmazott, osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá nevezte ki.

— **A Szentháromság-szobor.** Az aradi Szentháromság-szobor ügye a mai nappal eldőlt. A közgyűlés elfogadta a szobor-bizottság javaslatát, melynek értelmében a szobor felállítására Róna József szobrászt bízták meg. A Szentháromság-szobor, melynek szép tervét ismertettük már, a színház előtt fog állani s a Rónával megkötendő szerződés keltétől egy évre lesz készen. A meglévő szobor-alaphoz hiányzó 34 ezer koronát a városi költségvetésbe veszik fel.

— **Utban Transzwál felé.** Két nagy szállítmány indul most gőzhajón Transzwál felé. Az egyik az angoloknak, a másik a buroknak. Az angolok lovakat kapnak, a burok — bakkan-csot. — *Fiuméből* táviratozzák, hogy ma kikötött ott a *Monnt Lebanon* angol gőzös, a mely a Szabadkán összevásárolt ötszáz lovat veszi fel, hogy Dél-Afrikába vigye. A pretoriai bur kormány a Weissenfelsi ezipög:árral kötött volt szerződést tizezer pár csizmára a harcosok részére. Ez a szállítmány is utra kész. Egy időben megy az angolok lovaival. Odalent úgy lehet találkozni is a harctéren. Akkor minden pár csizmában egy-egy bur lesz. Vajon melyik szalasztja majd a másikat?

— **Közjegyzők kinevezése.** A hivatalos lap mai száma ismét közöl két kir. közjegyzői kinevezést. Az erre vonatkozó közlés így hangzik:

A m. kir. igazságügyminiszter Velsz Emil székesfehérvári kir. közjegyző-helyettest Ráczkévére és Pethes Pál jászberényi gyakorló ügyvédet Jászapatiba kir. közjegyzőkké nevezte ki.

— **Széchenyi pasa és egy aradi egylet.** Az aradi II. kerületi jótékonycélu asztaltársaság folyó hó 11-én tartott választmányi ülésében a Konstantinápolyban élő Széchenyi Ödön pasát örökös disztagjául választotta meg. Az asztaltársaság sürgönyileg értesítette a pasát a választásról, ki azt szintén sürgönyileg köszönte meg. Ugyancsak ezen az ülésen választották meg Goldis József gör. kel. rom. püspököt is az asztaltársaság örökös disztagjává.

— **Két nyugdíj-ügy** került sorra a város ma tartott közgyűlésén. dr. Horváth János né, az elhunyt gáji kerületi orvos özvegyének, a nyugdíj bizottság javaslatára, 800 korona évi kegydíjat szavazott meg a törvényhatóság. A másik nyugdíj-ügy Györgyössy Rudolf tanítóé volt. Györgyössynek, ki 31 év óta szolgált a várost, kiváló buzgalommal rászolgált a nyugalmra, ez évi márczius 1-től évi 1640 koronát szavaztak meg.

— **Megtámadott vasuti főfelügyelő.** Vakmerő merényletet követett el ma este Szegeden egy megtévelyodott ember egy előkelő vasuti tisztviselő ellen. Nyilt utcán orvul megrohanta áldozatát, aztán egy nagy *husággal fejbevágtta*, úgy hogy a főtisztviselő eszméletlenül a földre bukott. Benedikt Ferencz MÁV. főfelügyelő, a leszámoló-hivatal főnöke esett a merénylőnek áldozatul, mikor egy látogatóból hazatérőben volt. A rendőrségi nyomozat most még nem vezetett ugyan pozitív eredményre, de máris kétségtelenné látszik, hogy a merényletet a leszámoló-hivatalnak egy elbocsátott hivatalnok Róth Károly követte el, aki üldözési mániájában halálos ellenségének hitte a leszámoló-hivatal köztisztviselőben álló főnökét. Benedikt állapota aggodalomra ad okot, az ápoló orvos súlyos komplikációktól tart.

— **Szellemes história.** Tudniillik olyan, a melyekben szellemek szerepelnek. Szellemek, a kik asztallábon át beszélnek, még pedig a hinni nem tudókat is meglepő dolgokat, Aradon több helyütt foglalkoznak ilyen idézési kísérletekkel. Egyebek között egyik iskolának igazgatója és családja is állandóan tánczoltatja az asztalát, s bámulatos eredménnyel, a melynek magyarázatát bajos meglegelni. A család egy tagja ál név alatt érdekesen számol be ezekről

a kísérletekről ma egyik fővárosi lapban. Elmond több esetet, melyekben a „szellem“ olyan dolgokról adott felvilágosítást, a melyekről a kísérletezők egyike sem tudhatott, a család tehát ki volt zárva. Legközvetlenebb példái egyike a következő eset:

Január 18-án este javában „szellemeztünk“, amikor egyszerre csak meghajlik az asztal, s arra a kérdésre, hogy ki van ott, kikopogja:

Eiser Péter.

— Mi volt a foglalkozása?

Doktor.

— Hol?

Féhertemplom.

— Mikor halt meg?

Négy napja.

Teljesen ismeretlen lévén előttünk, megköszöntük, hogy megjelent s többet nem kérdeztek tőle. Ekkor egy eszme fogamzott meg bennem. Mindenáron megtudni azt, hogy létezett-e egyáltalában Féhertemplomban Eiser Péter nevű doktor s ha igen, mikor halt meg. Tiszti cím- és névtár nem lévén birtokomban, miután Féhertemplomban nincs ismerősöm, egy levélben azon pár sorból álló kérdést intéztem sógorom nevében Féhertemplom városi főorvos hivatalához, vajon Eiser Péter orvos ur mikor halt meg.

Pár napra rá az elhunyt vejétől — kinek a főorvos levelem valószínűleg átadta — következő értesítést kaptam:

„Igen tisztelt uram! B. soraira vonatkozólag értesítem, hogy dr. Eiser Péter ur folyó évi január hó 14-én d. u. 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Tisztelettel, Kranding Hugó, mint dr. Eiser Péter veje.“

A kísérletezők nem tudják magyarázatát jelni a rejtélyes eredményeknek. És így annál buzgóbb hittel hívják a szellemeket, a kik tagadhatatlanul érdekes dolgokat mesélnek nekik. **Hogyan, mi módon — ki tudná. Ki ismeri a „szellemek“ utját?**

— **A Hertschka-féle ösztöndíjakat a város mai közgyűlése osztotta ki a pályázók között.** Az alapítványnak kamataiból két ösztöndíjat adtak ki: egyet reáliskolai, a másikat polgári iskolai tanulónak. A realisták közül pályáztak: Obláth István, Ditrichstein Viktor és Fabianecz Emil, ezek közül az ösztöndíjat Fabianecznek adta oda a törvényhatóság. A polgári iskolai tanulók közül két pályázó akadt: Ungár Géza és Kakutska Ferencz. Az ösztöndíjat Kakutska kapta meg. A közgyűlés mindkét esetben a tanács javaslatát fogadta el, mely az ajánlásnál a tanulók szorgalmát és vagyoni állapotát vette figyelembe.

— **A resiczai munkások dolgoznak.** Tegnap vett táviratunk jelezte, hogy a resiczai gépmunkások sztrájkja szünőfélben van. Ma tudósítónk azt az örvendetes hírt táviratozza, hogy a sztrájknak teljesen vége van. Az összes munkások munkába állottak már ma és a gépek forognak, a pörölyök csattognak, mint annak előtte és a nagy műhelyekben születnek a gépek, a munkás segítői és a munkás emésztő versenytársai.

— **Egy szerb főpap halála.** Beocsinben — mint tudósítónk táviratozza — ma meghalt Telesky Plato archimandrita, a beocsini görögkeleti szerb zárdá főnöke. Az elhunyt főpap rendkívül népszerű ember volt s a magyarság körében is közszeretettel örvendett magyarbarát érzéseiről. Ötven évet élt.

— **Király, a ki a tagsági díját nem fizeti.** Természetesen Milánról van szó, Szerbia vigan élő exkirályáról. Ő ex-felsége a Magyar vadászati véd-egylet tagjai közé lépett valamikor, mikor Zichy Jenő gróf birtokain vadászott, a tagsági díjat azonban elmulasztotta megfizetni. Nem egyedül ő tette ezt meg, az igaz. Akadt egynehány aktív milliomos is, a ki hasonlóképen adós maradt. Az egyesület azonban nem veszi tréfára a dolgot. Hivatalos lapjában, a *Vadászlapban* közlésezi a hátralékosok

névsorát és felhívja őket a fizetésre, mert különben a tagok sorából töröltetni fognak. Ebben a névsorban szerepel Milán ilyen formán:

Milán I., szerb király . . . . . 3 frt.

Kétszázharminczöt társa van a királynak ebben az adósságban. Azok némi büszkeséggel olvashatják a *Vadászlap* különben nem épen kellemes közlését. Végre is — azt tenni, a mit egy király tesz, büszkeségre méltó ok.

— **A Kisfaludysták vezetői.** A *Kisfaludystársaság*, a mely *Gyulai Pálnak* az *aradi korszor* miatt való leköszönése óta elnök nélkül állt, ma betöltötte ezt a helyet és a többi, megüresedő tisztséget. Elnökké egyhangulag *Beöthy Zsoltot* választották meg. Alelnök lett *Berzeviczy Albert* 21 szavazattal a *Berczik* *Arpád* 10 szavazata ellenében; titkár *Vargha Gyula* 32 szavazattal egyhangulag; másodtitkár *Kozma Andor* 20 szavazattal *Rákosi Viktor* 10 szavazata ellenében.

— **A tisztek keztyűje és csizmája.** A „Verordnungsblatt“ legújabb száma közli, hogy a közös hadseregbeli tiszteknek ezután szabad lesz a téli időszak alatt olyan alkalmakkor, midőn a diszöltözet előírva nincs, kötött vagy szövött fehér keztyűt dísz nélkül használni. Ambátor ez az engedély későn érkezik, mégis nagy örömmel fogadják azt a tisztek és remélik, hogy nemsokára megengedik a sötét keztyű viselését is tekintettel arra, hogy a tisztek lovaglás alkalmával a fehér keztyűt hamar elpiszkolják, a mi sok fölösleges kiadást okoz. Katonáknál sok szóbeszéd folyik a lábbeli viselet reformjáról is. Jelenleg csak félcsizma és a lovastiszteknek lovagló csizma viselése van megengedve. Ez a szigorú megszorítás önkénytelenül is emlékeztet arra az időre, mikor még czopitot viseltek. — A tisztek jelenlegi lábbeli viselése a civilizálnál már rég idejét multá. És valljuk meg őszintén nem egy magasrangú tiszt van, a ki mulatságok, tánczesték alkalmával vét az előírás ellen és méltán. Ma, midőn a tisztek — ha nyilvánosság előtt megjelennek — joggal szeretnének elegánsak és sikkesek lenni — nagy hátrányokra szolgál az otromba félcsizma. Meg kellene azért engedni a fényházas lakk cipők viselését, természetesen gyakorlaton kívül. Aztán a fűzős cipő igen előnyösnek bizonyult a turistáknál s olyan egyéneknél, a kik sokat gyalognak. Érthetetlen tehát, miért nem vezették már eddig be a tisztek részére is a fűzős cipők viselését?

— **Megszökött sikkasztó.** A párisi rendőrség körözvényben tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy *Conteux Antal* Ernő 36 éves számvevő a párisi „*Grimault és Lucombe*“ cég kárára 93.000 frankot elsikkasztott, azután megszökött. Az illető neje és 8 éves fia társaságában ment el Párisból. A sikkasztó 170 cm. magas, nyulánk termetű, hamvasszürke haja. Szemei szürkéskekék s igen élénkek, ajkai pedig duzzadtak. Felesége, szül. *Falet* *Mária* 30 éves, magas, nyulánk termetű, haja, szemöldöke gesztenyebarna, szurós tekintetű, orra kissé lapított. A kis fiu gyenge testalkatu, sovány. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket kézrekerítésére.

— **Az öngyilkos újságíró.** Ma délután 4 órakor temették el *Augusztini* *Gusztávot*, az öngyilkos román publicistát, ki tegnap agyonlőtte magát. Temetés az alsó temető halottas házából ment végbe, hol az aradi román intelligencia számos tagja megjelent. Az egyházi szertartást *Frint* *Lajos* ág. ev. lelkész végezte, míg a sirnál *Russu* *Siriánu* *János*, a *Tribuna* Poporului szerkesztője méltatta szép beszédben elhunyt munkatársa irodalmi működését. Jelen voltak a temetésen: *Trutia* *Péter*, *Suciu* *János* dr., *Mangra* *Vazul* protosinczel, *Prekupás* *Illés* dr., *Ispravnic* *Szevér* dr., a szentszék részéről: *Desseanu* és *Zászló*, továbbá *Raciu* *János* és *Lázár*. — A temetéssel kapcsolatban, illetékes helyről történt felkérés folytán megemlítjük,

hogy *Augusztini* az öngyilkosságra nem nyomora, hanem betegsége vitte. Nagyfoku gyomorbaja okozta azt is, hogy száraz kenyér és gyümölcs volt éveken át a tápláléka. Az utóbbi időben egészsége igen gyengén állott s szerkesztősege nyáron két hónapi, majd pedig novemberből kezdve egész mostanig tartó szabadságot adott neki s e mellett fizetését is kiapta.

— **A földmivélsügyi miniszter aradmegyei községeinek.** A közgazdasági érdekből beerdősítendő kopár- és vizmosásos területeken az 1899. év folyamán önként teljesített erdősítésekért a földmivélsügyi miniszter több aradmegyei község urbéres közbirtokosainak jutalmakat osztott ki. *Baltyele* község 300 koronát, *Csucs* község 72 korona, *Guravoj* község 48 korona, *Krokna* község 45 korona, *Laáz* község 40 korona, *Solymos-Bucsáva* község 10 korona, *Zöldes* község 130 korona, *Dumbráva* község 48 korona, *Talács* község 48 korona, *Tirnovicza* község 100 korona, *Taucz* község 240 korona, *Ménes* község 140 korona, *Tótvárad* község 24 korona, *Lupeszt* község 30 korona pénzegélyt kaptak a beerdősített területek nagysága arányban. 99 beerdősített kat. holdért összesen tehát 1275 koronát osztott ki a miniszter Aradmegyében.

— **Megbotozott ügyvéd.** *Szabadka* híres kezd lenni a botjairól. A multkorában a közgyűlési termében járta bot és revolver, ma a törvényszéki épületében. *Ficht* dr. ottani ügyvéd egy ügyfele képviselőjében csődöt kért *Kriszhaber* *Adolf* kereskedő ellen. A bukott kereskedő megleste az ügyvédet a törvényszék folyosóján s bosszúból botjával leütötte. *Ficht* dr. súlyos sérüléseket szenvedett. A merénylő kereskedő ellen megindították a büntető eljárást.

— **A Tribuna és a csárdás.** A *Tribuna* újra haragszik. Ezuttal nem mi reánk, hanem mi érettünk haragszik a belényesi román ifjúságra. Történt ugyanis, hogy a belényesi román kaszinó a hónap elején bálát rendezett és a rendezőség a tánczok sorába két csárdás-t is bele vett. A rendezőknek eme hallatlan vakmerőségén kesereg most a nagyszabeni oláh újság és hasábszámra hullatja krokodilus könnyeit az elkorcsosult fiatal nemzedék fölött. Pedig hiába kesereg, mert a belényesi román ifjúságnak van annyi jó izlése, hogy viszonzza a belényesi magyar közönség udvariasságát, amely ha bálát rendez, a tánczok közé mindig fölveszi a románok ardeleáná-ját. Es ez így van helyesen, akár mit beszél a *Tribuna*.

— **Holttest a solymosi-várban.** A solymosi várban ijesztő leletre bukkantak ma. Az ott járók egy férfi holttestére találtak, melyen világosan látszott, hogy nem természetes halállal mult ki, vagy önkézüleg vetett véget életének, vagy gyilkosság áldozata. A hatóság részéről holnap mennek ki, hogy a helyszíni szemle alapján a vizsgálatot megindítsák. Ma éjjel, ha a holdvilág betekintett a romok közé, ijesztő képe lehetett a vár udvarának, hol a leomlott kövek között ott feküdt a nagy csendességben a sárga képű halott.

— **Betegség elől a halálba.** Egy szerencsétlen beteg fiatal ember ma délelőtt Budapesten öngyilkossági kísérletet követett el. *Szende* *Gyula* 22 éves géplakatos, *Szende* *István* fővárosi tanító fia. 11 órakor szüleinek *Albrecht* ut 25. szám alatt levő lakásán revolverrel mellbe lötte magát. A szerencsétlen fiatal ember tüdőbajos volt és már kilencz hónap óta ágyban feküdt. A hosszú kínos haldoklás annyira elkeserítette, hogy elhatározta, önkézüvel vetni véget szenvedéseinek. Ma délelőtt kileste az alkalmat, a mikor senki sem volt szobájában és végre hajtotta végzetes tervét. Kivánszorgott ágyából és a szekrényhez vonszolta magát, a hol atyja töltött revolverét tartotta. A fegyvert maga ellen fordította és golyót röpített mellébe. A dörrenésre befutottak a házbeliek, a kik a szerencsétlen ifjút nagy vértócsában fekvé találták. Gyorsan a mentőkért telefonáltak és a rendőrséget is értesítették az esetről. A mentők a halálos sebet bekötötték és a boldogtalant a

János-kórházba szállították. A helyszínen megjelent rendőrtisztviselőnek az életunt ifju, a ki időközben magához tért aléltóságából, egyre ezt mondogatta sebére mutatva:

— *Oda a hova fáj!*

A szerencsétlen ifju sebe életveszélyes s nem valószínű, hogy felépül.

— **Megölte az urát.** *Deési* levelezőnk írja: Még a mult év december végén történt, hogy *Unguresán* *Simion* kozárvázi lakost a vasúti őrház mellett levő pályatesten elgázolva találták. Gyanakodtak ugyan, hogy nem szerencsétlenség történt, de bizonyíték hiányzott. Most azután a véletlen nyomra vezetett. *Kaufman* *Lázár* kozárvári lakos jelentette, hogy nála betörők garázdálkodtak. A *Kovács* *Kornél* őrmester által vezetett járőr *Baján* *Vaszilie* és *Unguresán* *Simion-nénál* házmotózást tartott s egy vérfoltos férfi- és női inget talált. A *Pfeiffer* *Károly* csendőrfőhadnagy által vezetett vizsgálat aztán kiderítette, hogy *Unguresánt felesége és szeretője gyilkolták meg*. A letartóztatás után *Juon* nevű fia is rájuk vallott, hogy a gyilkosság után saroglyán vitték a vasúthoz s őt fenyegették, hogy megölik, ha erről valakinek szól.

— **Megszökött örült.** *Miskolczról* táviratozzák: Az itteni közkórházból az éjjel megszökött *Bende* *János* közveszélyes örült, a kit ma akartak állandó gyógykezelés végett a *Lipótmezőre* beszállítani. A szerencsétlen embert rendőrigel körözik.

— **Meggyilkolt határrendező.** *Raugunból* táviratozzák: *Scott*, a birma-kinai határrendező bizottságnak tagja, azt jelentette e hó 9-én, hogy a bizottságnak két angol tagját, *Kiddle* drt és *Sutherland*-ot *Nuanghamban* meggyilkolták, *Litton* szumaói angol konzult pedig, aki szintén tagja volt a bizottságnak, megsebesítették. *Scott* *Liu* kínai tábornokkal tárgyalt a tettesek megbüntetése dolgában.

— **Harcz csendőrök és polgárok között.** *Véres* kimenetelű összeütközés volt e hó 8-án *Lalasin* községben a csendőrség és a lakosság között, melyről levelezőnk az alábbi részleteket közli: *Lalasin* község lakosságának nagy része már évek óta hátralékban van az adóval, melynek behajtása a lakosság ellenállása miatt mindannyiszor meghiusult. Az előjáróság végre megsokalta a felsőbb helyről jött sürgetést, jelentést tett, hogy karhatalom nélkül a végrehajtást nem lehet foganatosítani. A közigazgatási hatóság ekkor megkereste a lippai csendőrszakasz parancsnokságát, hogy a végrehajtások foganatosításához rendeljen ki csendőröket karhatalmi segédletül. Ennek alapján e hó 8-án reggel megjelent négy csendőr a községben s a végrehajtás foganatosítására kirendelt hatósági közegekkel hozzá kezdtek a már lefoglalt zálogtárgyak összehordásához. Alig hogy az első házban megjelentek, a lakosság egy része csoportosulni kezdett s a hogy a tömeg szaporodott, mindinkább hallani lehetett a fenyegetéseket, melyek a csendőrséget és a hatósági közegeket illették. Mikor a kocszi a megakartott zálogtárgyakkal indulni akart az udvarból, a tömeg, a mely legnagyobb részt botokkal volt fölfegyverkezve, elébe állt a kocsinak, a kaput becsukta és megakartta akadályozni a lefoglalt tárgyak elszállítását. A csendőrség ekkor felszólította a tömeget a széttaszásra, de az a felszólításra sem távozott, sőt a csendőröket is agyonveréssel fenyegették. Ekkor a csendőrök a tömeget megtámadták, s miután az izgatók közül többen súlyosan megsérültek, a nép szétfutott. Az esetről azonnal értesítették a csendőrszakasz parancsnokságot, honnan *Kovács* *József* hadnagyot küldték a helyszínre a vizsgálat megejtése és a rend helyreállítása végett.

— **Az orvos jövedelme.** *Pécsváros* egyik orvosát, mint szakértőt hívták be az ottani törvényszék tárgyalására. Az orvos ur pontosan megjelent s a mikor elvégezte dolgát, az elnöklő bíró kérdést intézett hozzá, hogy mit számít napidíj czimén?

— Husz forintot.

Lón a lakonikus felelet.

— Husz forintot? . . . Talán husz koronát akart orvos ur mondani? . . .

— Kérem, kérem! én nem szoktam tévedni. Az én napi keresetem husz forint.

Az elnöklő bíró stoikus nyugalommal jegyezte meg:

— Igen szép jövedelem; majd a pénzügyigazgatóságot értesíteni fogjuk róla.

Az orvos ur zavarba jött, mert csak *hatszáz forint* évi jövedelmet vallott be adó alapjául s a husz forint napi jövedelem jóval nagyobb összegre rug.

— **Házasság.** *Tyeretyán* Tivadar galsai gör. kel. tanító eljegyezte *Rusz* Karolin kisasszonyt Siklóról.

Kovalik Sándor tót-komlósi kereskedő f. hó 17-én vezeti oltárhoz *Gogolák* János világosi kereskedő leányát. Mariska kisasszonyt.

Madarász Károly az *Erdélyi* Tóni zenekarának egyik tagja tegnap tartotta eljegyzését *Juhász* István aradi polgár leányával, Juliskával.

— **A házak magassága Párisban.** A párisi városi tanács új rendeletet adott ki, amely megszabja a házak legnagyobb magasságát. Az új rendelet szerint a körutakon husz méternél magasabb házat nem szabad építeni, a szűk utcákban a városi tanács esetről-esetre szabja meg az építendő ház legnagyobb magasságát. Szabályul kimondták, hogy hat méter széles utcában tizenégy méter lehet a legnagyobb magasság. Ebben az arányban számítják majd ki a szűk utcákban megengedhető legnagyobb magasságot. Az emeletek számát nem szabták meg. Mindenki azt csinál a házával, amit akar.

— **Felfüggesztett jegyző.** *Bonomi* Győző véggyógyházai jegyzőt a csanádmegyei alispáni hivatal több rendbeli szabálytalanság miatt állásától felfüggesztette s helyébe *Hodinka* Győzőt helyettesítette.

— **Adomány.** *Glück* Károly és *Balogh* Dávid urak, mint az „Aradi polgári asztaltársaság” megbizottjai az „Aradi polgári jótékony egyesület”-nek 20 korona azaz husz koronát adományoztak, mely adományért halás köszönetet mond az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi első takarékpénztár 50 koronát, a polgári asztaltársaság 20 koronát voltak szívesek az aradi 1848—49-iki honvédegyet pénztár gyarapítására adományozni fogadják a nemesszívű adakozók az aradi honvédegyetnek leghálásabb köszönetét. *Simay* István, egyl. elnök. *May* Soma, titkár.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— 605.970 koronát** fizetett a triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) a Sopron-Iváni kastély leégett lakberendezési tárgyairól. Ily óriási összeget hazánkban egy lakásban lévő butorokért még nem fizettek. Az a körülmény, hogy még egy várszerű kastélyban is lehetséges egy ilyen óriási tüzeset, legjobban bizonyítja azt, hogy mily fontos mindenkire, hogy lakás berendezését tűzkár ellen biztosítsa, különösen akkor, midőn a Generálnál az ily biztosításért fizetendő díj oly szerfelett olcsó. Minden bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a triesti általános biztosító társaság itteni főügynöksége: *Lustig* A. és *Tenner* I.-nél.

— **x— Magyar gyújtó a királyi várpalotában.** S temesvári gyújtógyár részv. társaságot érte az a kitüntetés, hogy a budai királyi várpalota gyufa szükségletének szállítására megbízást kapott. Orvendetes térhódítása ez az Emke-gyufáknak, melyek, ugylátszik, teljesen kiszorítják a külföldi gyártmányt országunkból, ami végre természetes is, mert neveléses volt az eddigi állapot, hogy a gyújtók fel-találójának, *Irinynek* hazájában osztrák és cseh gyújtó lett fogyasztva.

Két életunt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14

Csak tegnap történt Aradon egy öngyilkosság s ma ismét két életunt ember akart megválni az élettől. Az egyik *F. L.* államvasuti tisztviselő, ki keresztüllöt tudóval fekszik a kórházban, a másik *Ujvári* József kereskedő segéd, aki nyomtalanul eltűnt, hátrahagyván egy levelet, melyben megírta, hogy öngyilkosságot követ el. Mindkét esetben legszomorubb, hogy a hősük egészen fiatal ember.

A két történet részletei a következők:

I.

F. L. 24 éves, tordai illetőségű, magyar kir. államvasuti hivatalnok ma reggel fél 8 órakor hajtotta végre szándékát. Revolverrel a mellébe lött, de a lövés nem volt halálos. Mikor a házbelielk észrevették s orvosért siettek s *Virágh* László dr. honvédségi katonarvos nyújtotta a fiatal embernek az első segélyt. Majd a rendőrség részéről *Fisch* Mór dr. kerületi orvos vette ápolás alá és konstataálta, hogy a golyó a bal mellkas hatodik és hetedik bordája között furódott a testbe s a tüdőben megakadt. A hivatalnokot lakásáról a közkórházba szállították.

Rámer István rendőrhadnagy kihallgatta az öngyilkos jelöltet, de az nem akarta megvallani, hogy mi vitte tetteire, azt azonban nem tagadta, hogy öngyilkosságot akart elkövetni. A fegyvert szívének irányította, de rosszul talált.

Valószínű, hogy az öngyilkossági kísérletet betegsége miatt követte el. A házbelielk tudják, hogy csukamáj olajat vett be, a mi a mellbeteg emberek orvossága.

II.

A másik öngyilkossági történet hőse *Ujvári* József 21 éves kereskedősegéd, ki *Löwi* Ármin szabadság-téri üzletében volt alkalmazva. Ma délben, ebéd után eltávozott otthonról és anyjának azt mondta, hogy a boltba megy. Mint azonban később kitűnt, nem ment vissza a kereskedésbe, hanem eltűnt.

Hova lett, mi történt vele, nem tudni, de igen aggasztó dolgot fedeztek fel azok a levelek, melyeket a délutáni üzletnyitáskor a *Löwy*-féle kereskedés pultján találtak. A leveleket *Ujvári* tette oda észrevétel nélkül délben, mikor az üzletből az alkalmazottakkal együtt ebédelni távozott. A levelekben, melyek közül egyik anyjának szól, a másik pedig egy barátjának, bevallja, hogy öngyilkos lesz.

Tettének okát a barátjához címzett levélben mondja el, de olyan zavaros formában, hogy abból alig lehet érteni valamit. Utal egy hat héttel ezelőtt közte és társa között lefolyt beszélgetésre, mikor ő elmondta barátjának, hogy *terve nem sikerült* s megunta az életét. A rendőrségnél kihallgatták *Ujvári* barátját de ez sem tudott semmi felvilágosítást adni. Emlékezik, hogy hat hét előtt mondott neki valamit, de a beszéde akkor olyan zavaros volt, hogy nem értett belőle semmit. Mindezekből csupán annyit látni, hogy valami nem sikerült dolog, talán életbe vágó, talán kisebb arányú, vitte *Ujvárit* elhatározására. Hogy tényleg elkövette-e az öngyilkosságot, nem tudni.

Az eltűnt személyleírása a következő: középtermetű, kerek, piros arcza van, pelyhedző szőke bajuszszal, szőke hajjal. Mikor eltávozott otthonról barna felöltő és hasonló színű kalap volt rajta.

Városi közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

A mai városi közgyűlést a *templom ügye* dominálta. Ami ezenkívül történt, sem érdekes nem volt, sem nagyobb figyelmet nem keltett, noha a bizottsági tagok itt-ott megkoczkáztattak egy-egy hozzászólást.

A közgyűlés lefolyása — a templom-ügyről lapunk más helyén írunk — a következő volt.

A polgármester, jelentést tudomásul vették. Hasonlóképp *Zólyom* megye átiratát a magyar ipar pártolásáról, *Selmeczbánya* városát a bünvádi nyomozások költségének megtérítéséről, *Maros-Torda* vármegyét az országgyűlési képviselők személyének megválasztásáról. Budapest főváros azt akarja, hogy a tűzkár-biztosító intézetek a tűzoltói kiadásokhoz törvény

által köteleztessenek hozzájárulni. Ezt a köriratot tudomásul vették. Előzőleg *Edvi-Ilés* László interpellálta meg a tanácsot, hogy a városi tűzbiztosításra hozott közgyűlési határozatnak lesz-e már valami foganatja? Az interpellációt a jövő ülés napirendjére tűzték ki.

Barabás Béla dr. a tisztviselők munka- és ügykörének átvizsgálására kiküldött bizottság elnökségéről leköszönt. *Steiner* Jakab rövid felszólalása után *Barabás* helyére *Müller* Károlyt választották meg.

Az idegen iparosoknak az országos vásárok első napjáról való kirekesztése ügyében hozott közgyűlési határozatot a kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá. Elfogadták *Edvi-Ilés* László azon indítványát, hogy az előbbi határozat szellemében felvilágosító jelentést fognak újból terjeszteni a miniszter elé. A belügyminiszter a városi fogyasztási adópótlék szabályrendeletének módosítását sem hagyta jóvá. Ezt tudomásul vették.

A *Kossuth-utcai* háztulajdonosok utcájuk kocsjárójának aszfalttal való burkolását kérik. Ezt elhatározta a közgyűlés, ugyszintén a kórház-, a *Karolina*-, és a *Batthyányi-utca* (a *Perényi-utca* betorkolásáig) kocsjárójának aszfaltzását is. Az összes költség 177.878 koronát tesz ki. A magyar aszfalttársulat fogja végezni a munkát, 26 évig a burkolatot fenntartja, a mely idő alatt a költség 7¹/₁₀ %-kal törlesztetik. Egyébként 1902-ben a városnak már rendelkezésére fog állani 21,000 korona kövezési alap.

A belügyminiszter a faüzletek tárgyában alkotott szabályrendeletet némi módosítással jóváhagyta. Tudomásul szolgált. *Heves* megye átiratát a boritaladó leszállításáról pártolja a közgyűlés, az olasz borvám telemelését pedig még inkább.

Következett Budapest főváros tanácsának átirata a *vasuti alkalmazottak községi adója* tárgyában. A tanács tudvalevőleg azt javasolja, hogy az átirat vétessék tudomásul s a város az ügy elintézését bizza a törvényhozás bölcsességére. *Steiner* Jakab hangos derűtség közt kijelenti, hogy ő a képviselőház bölcsességében megbizni nem tud. Különben is neki „elvi álláspontja” van, az t. i., hogy a vasutasok nem állami tisztviselők. Ha a vasut nyerészkedik, ám fizessenek alkalmazottai községi adót is. *Mülek* Lajos dr. elfogadja a tanács javaslatát, mert ő is megbizik a törvényhozás bölcsességében. A mi a dolog érdemét illeti, a vasutasok megadóztatását nem tartja helyesnek mindaddig, míg ugy ezek, mint az összes tisztviselők fizetését legalább a megélhetés erejéig nem biztosítják. A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangulag elfogadta.

Az aradi ipartestület a vállalatok biztosítéki összegének leszállítását s a szóbeli árlejtés eltörlését kéri. A tanács javasolja, hogy a biztosíték 10-ről 5 százalékra szállíttassék le. A szóbeli árlejtés törlését nem pártolja. *Reinhart* Gyula az ipartestület kérelme mellett szól, mert a szóbeli árveréseken egymást rontják ráliczítással az iparosok, a város is rosszabb munkát kap, az iparosság pedig tönkre megy. A polgármester rövid hozzászólása után a tanács javaslatát fogadták el egész terjedelmében.

Az aradi ág. hitv. ev. egyház azon kérelmét, hogy az egyházi épület környékét aszfaltoztassa ki a város, *Abrai* Lajos pártoló és a polgármester ellenző hozzászólása után elutasították. *Ozv. Ludig* Lajosné a szennyvízszűrőtelep területét évi 1600 koronáért hajlandó bérbe venni, a 240 korona felajánlott összeget is fizeti, de kéri, hogy a szerződést vele négy, de legkevesebb két évre kössék meg. A tanács javaslata alapján a szerződést egyelőre egy évre köti meg a város.

Néhány földbérleti és egyéb aprólékos ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Fábián László főispán elnökléte alatt jelen voltak: *Salacz* Gyula polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Kádas* Kálmán, *Varjassy* Lajos tanácsnokok, *Perger* János dr. főügyész, *Lócs* Rezső, *Vannay* Gyula aljegyzők; — *Varjassy* József, *Hász* Sándor, *Bing* Vilmos, *Szalay* Antal, *Boros* Vida, *Barabás* Béla dr., *Révész* Adolf, *Avarffy* Ferencz, *Neuman* Dániel, *Mülek* Lajos dr., *Kristyóry* János, *Szontág* Gyula, *Szathmáry* János, *Vas* Gusztáv, *Simay* István, *Tenner* Lajos, *Bing* Ede, *Robitsek* Agoston dr., *Tedeschi* Viktor, *Neuman* Adolf, *Ottenberg* Tivadar.

Böhm Adolf, Domány József, Bund Henrik, Müller Károly, Schusztler Illés dr., Nikolits Péter, Walder Gyula, Glück Károly, Edvi-Illes László, Rieger Imre, Probst Mihály, Marschall Lajos dr., Gaál Ferencz, Madarász Antal, Virágh Lajos, Nemess Zsigmond dr., Reichor Károly, Hermann Gyula, Posgay Lajos dr., Daniel Kálmán, Abrai Lajos, Rosenberg Miksa dr., Lusztig Armin, Wallfisch Armin, Csécsi Imre, Kohn S. N., Lusztig Andor, Tisch Mór dr., Kabdebó János dr., Pekár Károly, Záray Ödön, Lusztig Adolf, Almási T. Pál, Mandl Vilmos dr., Péterffy Antal, Issekutz László dr., Kilényi János, Wadowszky Gusztáv, Maresch Gyula, Mayer Samu, Kocsis Lajos, Nesnera Aladár, Sófalvi György, Rákóczy Zoltán, Funkestein József, Remetey F. Károly, Urbányi Béla, Weisz Dávid, Nachnebel Ödön, Mittner József, Domonkos Lajos, Vertán Oszkár dr., Müller Gyula, Polák Vilmos, Nagy Lajos, Zachariás Géza, Purkár György, Millig József, Goldschmidt Miksa dr., Knéfel Lajos, Schusztler Henrik dr., Schwarz Jenő dr., Zikó János, Reinhart Gyula, Heitz Nándor dr., Ring Lajos, Sonnenfeld Károly dr., Szelle József, Münz Ferencz, Don Konstantin, Blaskovits Antal, Tóth József, Steiner Jakab stb.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 15. Táncmultság Simándon.
 Február 17. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor. — Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Központi szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylet új-aradi fiókjának táncestélye (Martini-sör-csarnok.) — A radnai önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Fekete Sas.) — Az aradi magyarnyelvterjesztő-egylet táncmultsága (Michl-sör-csarnok.)
 Február 18. A m. kir. államvasutak altiszti körének táncvigalma (Központi szálló.) — A csermői önkényes tűzoltó-egylet táncvigalma (Kaszinó.) — M- és O-Pécska önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma. — Táncvigalom Nagyhalmagyon (Epstein-vendéglő.)
 Február 21. A Schreyer-konzervatórium növendékeinek hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Fehér Kereszt.)
 Február 24. Alarczoshál Uj-Aradon. — Az aradi összes asztalossegédek táncvigalma (Vass szálló.) — A brádi fiatalság álarokos balja (Hungaria-szálló.) — A waggongyári magyar munkások dalkörének hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Központi szálló.) — Buday Ida tánciskolája növendékeinek táncvizsgálója. (Fehér Kereszt.)
 Február 26. A filharmonikusok tréfás estélye (Fehér Kereszt.)
 Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

(=) **A filharmonikusok tréfás estélye.** A filharmonia egyesület elnöksége ezuton figyelmezteti működő és pártoló tagjait, hogy a tréfás estélyre szóló jegyeket péntek reggeltől vasárnapig, folyó hó 18-ig váltsa ki ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, mert ezen időponton túl a jegyek a nagyközönség rendelkezésére bocsájtatnak.

(=) **Az aradi magyar nyelvterjesztő, betegsegélyző és temetkezési egylet** 1900. évi febr. hó 17-én, (szombaton) saját pénztára javára a Michl-féle színházi sör-csarnokban, Erdélyi Tóni zenekarának közreműködése mellett, jótékony-célú zártkörű táncvizalmat rendez. Belépti-díj: Személy-jegy 1 korona. Családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

(=) **Az aradi II. kerületi jótékony-célú fillér asztaltársaság** folyó hó 10-én sikerült táncmultságot rendezett, melyet társasvacsora előzött meg. Itt adjuk a jelen volt hölgyek névsorát:

Asszonyok: Gáll Józsefné, Véber Péterné, Weinberger Lajosné, Hajdu Béláné, Gábor Györgyné, Bogdán Miklósné, Gábor Józsefné, Ulman Józsefné, László Béláné, Váradai Ferenczné, Krizsán Istvánné, Kuzman Illesné, Farkas Szilárdné, Kovács Károlyné, Prizil Albertné, Bach Vilmosné, Szlavits Pálné, özv. Knapp Károlyné.

Leányok: Nagy Mariska, Krizsán Katicza, Prizil Agnes, Szlavits Katicza.

Felülfizetések: Szt.-Margit egylet, Zsivojnov Elemér 2 korona, Pomázi Mátyás, Petrovits (Sztipo) István 1 korona.

TÖRVENYKEZES.

§ **A borgyár gépei.** Igen érdekes pör foglalkoztatja, mint lapunk rendes tudósítója írja, a budapesti tőzsde-bíróságot. A pört Engel pécsi borkereskedő indította az Első Magyar Villamos-sági Részvénytársaság ellen. A nevezett társaságnál ugyanis Engel 3500 frt értékű villamos

motorokat rendelt — bor-szivattyuzására. A gépek elkészültek, át is adta őket a gyár Engelnek, aki azonban a fizetést megtagadta azzal az indokolással, hogy a motorok rosszul működnek. — Az alperes az első tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő a motorokat bor-szivattyuzására készítette, Engel azonban nem bört szivattyuzott vele, hanem *gelatinet és különféle savakat*, amelyeknek a szivattyuzásához erősebb gép kell, s amelyek annyira megtámadták az alperes által szállított készüléket, hogy nem csoda, ha az csakhamar elromlott. A tőzsdebíróság *szakértői szemlét* rendelt el annak kiderítésére, hogy alapos-e, az alperes védekezése.

§ **Az új főügyési helyettesek.** A hivatalos lap mai száma közli az első főügyési helyettesek kinevezését. Az erre vonatkozó királyi kézirat így hangzik:

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére *Küchler Gyula* temesvári ítéltáblai bírót a temesvári, *Bodó Sándor* marosvásárhelyi ítéltáblai bírót a marosvásárhelyi, dr. *Kramolin Viktor* főügyési helyettesi czimmal és jelleggel felruházott pozsonyi ügyészt a pozsonyi, *Vargha Ferencz* ítéltábla bírói czimmal és jelleggel felruházott budapesti büntető törvényszéki bírót a budapesti, dr. *Traiber Vincze* ítéltáblabíró czimmal és jelleggel felruházott budapesti törvényszéki bírót a győri, *Gorove Lajos* erzsébetvárosi ügyészt a nagyváradai és dr. *Felber Arthur* zalaegerszegi ügyészt a pécsi kir. főügyészséghez főügyési helyettesekké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1900. évi február hó 9-én.

Ferencz József s. k.
 Dr. *Plósz Sándor*, s. k.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul.	Budapest felől érkeznek:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. sz. tv. délután 8.45
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.41
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.48
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

NAPIREND.

Február 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Fausztin. — Protestáns naptár: Fausztin. — Görög-keleti naptár (február 3.): Szimon és Anna. — A nap két 6 óra 50 perczkor, nyugszik 5 óra 6 perczkor. — A hold két 6 óra 26 perczkor, nyugszik 6 óra 41 perczkor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 751.8 milliméter. délután 2 órakor 747.3 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 8.6 délután 2 órakor C° + 12.2. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 4. délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában Csepegés.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, eső, később derűles, hősülédés, szeles.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllymuzeum helyisége mellett ülésterem.

Február 15. Muszka hegyközség közgyűlése délelőtt 8 órakor.

Február 17. Jegyzőválasztás Csintyén.
 Február 18. Az aradi ipar- és népbank közgyűlése délelőtt 10 1/2 órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A szekudvari önszegélyző-egylet mint szövetkezet közgyűlése délután 2 órakor. — A Taucz és vidéke önszegélyző-egylet mint szövetkezet

közgyűlése délután 2 1/2 órakor. — Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési-egylet közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradi dalegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.) — A battonyai önszegélyző-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi gazdasági-egylet közgyűlése délelőtt 9 órakor (Megyeház.)

Február 20. Az aradi verseny-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Február 22. Az aradi első gyártelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi Széchenyi-gőzmalom részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Lindh Marcella hangversenye (Fehér Kereszt.)

Március 5. Körállatorvos választás Világoson.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 14.

Délitőzsde. A buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba. változatlan árákon. Egyéb gabonaneműek közül tengeri szilárd, rozs keresett, zab ártartó. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.69— 7.70
Buza szeptemberre	7.89— 7.90
Rozs áprilisra	6.42— 6.43
Zab áprilisra	5.07— 5.08
Tengeri májusra	5.04— 5.05
Repcze szeptemberre	12.30—12.40

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.73— 7.74
Buza szeptemberre	7.93— 7.94
Rozs áprilisra	6.53— 6.54
Zab áprilisra	5.09— 5.10
Tengeri májusra	5.07— 5.09
Repcze szeptemberre	12.25—12.35

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	756 20	korona
Magyar hitelrészvény	753.—	
Leszámitóbank részvény	504.—	
Rima-Murányi vasmű részvény	650 —	
Oszták-magyar államvasuti részvény	662.—	
Közuti vasut	687.—	
Városl villamos vasut részvény	339.—	

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Február 14. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 92.—96.— filig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — filig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 100.—102.— filig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 100.—101.— filig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 99.—100.— filig.

Magyar szedőpár: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — filig. Közép páronként 220—280 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban — filig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 94.—97.— filig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 94.—97.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 94.—96.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: Február hó 11-én volt készlet 16725 darab, február hó 12-én főlhajtatott —422 darab, február hó 12-én elszállított —217 darab, február hó 13-án maradt készletben 16919 darab. Uziel: Változatlan.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1900. január 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1900. jan. 16-tól 13-ig 16744 személy, bevétel 4109 korona 10 fillér, 1899. január 16-tól 31-ig 17154 személy, bevétel 3987 korona 90 fillér, 1900. január 1-től 31-ig 34149 személy, bevétel 7631 korona 30 fillér, 1899. január 1-től 31-ig 34551 személy, bevétel 7342 korona 10 fillér. Teher-szállítás 1900. január 16-tól 31-ig 1460920 klg., bevétel 1393 korona 38 fillér 1899. január 16-tól 31-ig 1689240 klg., bevétel 1786 korona 62 fillér, 1900. január 1-től 31-ig 2327650 klg., bevétel 2266 korona 83 fillér, 1899. január 1-től 31-ig 2431780 klg., bevétel 2604 korona 44 fillér.

S z e s z ü z i e t

— Február 14. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék 11 korona métermázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. február 14.

Magyar aranyjáradék $4\frac{1}{2}\%$	98.50
Magyar koronajáradék $4\frac{1}{2}\%$	94.20
Magyar arany $4\frac{1}{2}\%$	100.50
Magyar ezüst $4\frac{1}{2}\%$	99.75
Magyar keleti vasut	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	162.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.—
Osztrák papíráradék	99.75
Osztrák járadék ezüst	99.60
Osztrák járadék arany	99.—
Koronajáradék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	137.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1775.—
Magyar hitelbank részevény	753.—
Osztrák hitelintézet részevény	756.—
Osztrák-magyar államvasut	661.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.26
Német birodalmi márka	118.05
London	242.35
Páris	96.31

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bűnügyi regény. —

Írta: **M. E. Braddon.**Magyarra átdolgozta: **Hevesesi Jenő.** [13]

(Folytatás.)

XII.

Mig ezek történtek Winchesterben, Margit atyja hazatértét várta.

Szorongó szívvel várakozott, de nem esett kétségbe a fölött, hogy vissza nem tér. Megígérte, hogy aznap esti tizkor hazajön. De hisz atyja nem volt szoros szavatartó. Már több ízben is megtörtént, hogy napokig, sőt hetekig maradt oda.

Ha a leánykának szive fáj, ugy ezt inkább azon aggodalom okozta, hogy atyját valami vétkes vállalat tartja távol.

E közben elmúlt egy hét és atyja még mindig nem került elő s ezen idő alatt a szegény leány gyötör szorongások közt járt el zongora-leczkéket adni.

Egy volt mégis, ki lehangoltságát észrevette s ez egy Clement Austin nevű fiatal ember, tanítványa volt. De ez is hasztalanul igyekezett a leányt bánatának oka felől kikérdezni.

Egy napon különféle tárgyakról folyt közöttük a beszéd s e közben Austin és anyja rátertek a winchesteri gyilkosságra is.

— Talán hallotta ön Wentworth kisasszony mily borzasztó gyilkosság történt Winchesterben? — kérdezte az asszony.

— Gyilkosság? Erről nem tudok, mert az ilyesmi csak ritkán esik értésemre. En magam pedig hírlapot nem olvasok.

— Igazán bámulom önt! Már csak azért is hittem, hogy tud ön a borzasztó esetről, mert a dologba a dúsgazdag Dunbar van belevonítva.

— Dunbar! — kiáltá Margit, szemeit kimeresztve.

— Ugy van édesem, Dunbar, a dúsgazdag bankár. Engem kétszeresen érdekel, mert Clement fiam az ő bankházában van alkalmazva. Igazán nevetséges is, hogy egy milliomot gyanúsítsanak egy gyilkosság elkövetésével!

— Es . . . és . . . kit gyilkolt volna meg?

— Wilmot Józsefet!

— Wilmot József! — ismétlé lassan. Atyját mindig csak James Wentworth név alatt ismerte. De mi volt annál valószínűbb, mint az, hogy e név csak álnév volt.

— Odakölcsönözöm önnek a hírlapot, — mondá Austinné asszony, ha a részletek érdekelni találnák önt!

— Kérni fogom.

Austinné a londoni hetilapok egyikét öszszehajtotta és Margitnak nyújtá, aki erre csakhamar eltávozott.

Hazatérve Gondolfin-uczai lakásába, gyertyát gyújtott s kezébe vette a hírlapot.

Csakhamar ráakadt arra, amit keresett: „A winchesteri gyilkosság s legujabbrészletei”-re.

Margit elolvasta a borzasztó történetet s aztán újból előlről kezdte, lassan és megfontolással.

A tudósítás megemlíté, hogy a szerencsétlen augusztus tizenhatodikának délutánján bátyjával a vasutnál találkozott. Ez ugyanazon délután volt, melyen James leányát elhagyta, hogy Londonba utazzék.

A leány bement abba a szobába ahol atyja aludni szokott. Itt egy ócska láda állt, mely körül kötélt volt csavarva, A csomót nagy fáradsággal leoldotta s felemelte a láda födelét.

Dohos szag ütődött hozzá. Elyűtt, poros ruhadarabok voltak benne szanaszét hányva. A láda fenekén pedig mindenféle papirszeletek s néhány levél heverték.

Margit olvasta ezeket.

Három, melyek csaknem szétfoszlottak a kézben, Wilmot Józsefnek a norfolki szigetekre volt czimezve s félreismerhetlenül kereskedő-kéz írta.

E levélczim borzasztó jelentőséggel bírt. Margit térdére hajtotta fejét s hangos zokogásra fakadt.

Egy perczig sem ké'elkedett többé.

Csak egy gondolata támadt s ez az a szilárd meggyőződése volt, hogy atyját ennek volt ura ölte meg, ki oly könnyörtelenül elárulta őt. Erről atyja is mesélt egykor neki. Csak azt nem tudta, hogy atyja álnév alatt élt Wendsworthban.

A kételynek még csak árnyéka sem jutott eszébe. Wilmot József és atyja azonosságának dönthetlen bizonyítványa keze között volt s ez világossá tette előtte azt, hogy atyjának gyilkosa nem más, mint Dunbar, aki Józsefet egykor megsérté. Annak hatalmában állott megboszulni magát s elhatározta, hogy e régi büntársától megszabadítja magát, e veszélyes tanujától régi büntettének.

Terve készen volt.

XIII.

Másnap, korán hajnalban Margit elhagyta a házat. A vele lakó asszonynak röviden értésére adta, hogy elutazik. A legközelebbi vonattal Winchesterbe utazott, hova délelőtt tiz óraker érkezett meg.

Egész vagyonát magával vitte, saját szükségére nem gondolt.

Irtózatot ut volt ez. Meg akarta vallani mindazt, a mit tudott s bizonyosságot tenni Dunbar ellen.

A vasuti hivatalnok, kihez Winchesterben fordult, udvariasan utba igazította, midőn a gyilkosságról kérdezősködött.

— On nemde, szintén tanu?

— Igen, Dunbar Henry ellen akarok bizonyítani.

A hivatalnok felugrott s rámeredt a beszélőre.

— Bizonyosságot Dunbar ellen?! No ezt az urat tegnap szabadlábra helyezték s a ma esti gyorsvonattal Londonba megy. Itt Winchesterben mindenki fellázadt azon bánásmód ellen, melylyel Dunbar iránt éltek. Mert csakugyan, azután ítélve, amit eddig kiderítettek, Dunbar ur éppen olyan gyanus, mint akár én. Ha azonban tud valamit reá, az természetesen változtat a dolgon.

Az udvarias hivatalnok, engedelmet kérve főnökétől, elkísérte a leányt Westhorpe törvényszéki elnök hivatalába.

Itt ült az elnök és irt. Egy öreges ur ősz hajjal és szakállal, arczán némi szigorú kifejezéssel. Midőn beléptek hozzá, feltekintett.

— Reményilem uram, nem jövök későn. Mint hallom, Dunbar urat már szabadon bocsátották; de, úgy biztatom magam, nem jövök későn, hogy bizonyosságot tegyek ellene.

A törvényszék elnöke bámulva nézett reá.

— Ez a körülményektől függ, t. i. azon vallomás módjától, melylyel előáll, — mondá.

A mellékszobából beszólította titkárát s a leányka vallomását jegyzőkönyvbe vétette. De miután Margit befejezte vallomását és elmon-

dott mindent, amit tudott, a bíró kételkedőleg rázta a fejét.

A mi a felizgatott leányra nézve Dunbar vétkességének pozitív bizonyossága gyanánt szolgált, a titkár józan fogalmazásában csekélységgé zsugorodott össze.

A felolvasott jegyzőkönyvet Margit aláírta. Ez alkalommal használta fel először atyja igazi nevét, melylyel eddig soha sem élt. S átadván ezután wendsworthi lakczimét, eltávozott az elnöktől.

Egy darabig ment, ment anélkül, hogy tudná hova. Egyszerre megállott, arca kigyult, szeme szikrázott s vonásain rejtélyes mosoly surrant el.

— Dunbarhoz megyek, — mondá magában. — Miután a törvény nem fogja pártomat, elmegyek apám gyilkosához. Bizonyosan megdöbben, ha megtudja, hogy áldozata egy leányt hagyott hátra, aki addig nem nyugszik, míg ki nem deríti az igazságot.

A „George” szálló ajtajában egy dologtalan pinczér álldogált.

— Dunbar urral szeretnék beszélni.

A leány álmétkodva tekintett reá.

— Nem tartom valószínűnek, hogy Dunbar ur fogadja önt, kisasszony, azonban, ha kívánja, bejelentem önt. Neve?

— Nevem Wilmot Margit.

— Wilmot! — kiáltá a pinczér — Talán rokona a . . .

— En Wilmot József leánya vagyok, — felelt a leány nyugodtan. — Ha akarja, megmondhatja ezt Dunbar urnak.

— Meg, kisasszony, megmondom. Dunbar ur, azt hiszem, csak nem fogja elutasítani önt?

A pinczér felsietett a milliomoshoz, bejelenteni a látogatót.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 126. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1900. évi február hó 15-én.

Folt, amely tisztít.

Színmű 4 felvonásban. Írta: Echegaray József. Fordította: Pathy Károly.

S Z E M É L Y E K:

Matilde . . . . . Tóvölgyi M.	Don Justo . . . . . Bács Károly.
Enriquette . . . . . Szép Olga.	Don Lorenzo . . . . . László Gy.
Concepcion . . . . . Kalocsa R.	Julia . . . . . Hajnal D.
Fernando . . . . . Pethes Imre.	Dolores . . . . . Köcsi Erzsí.

Kezdete 7 óraker.

NYILTTER.*

— Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. é. február hó 15-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február közepétől márczius végeig helyben 3 korona, vidékre 3 korona 60 fillér. — Kérjük azokat, kiknek mutatványszámok járnak, a küldött postautalványon az összeget beküldeni sziveskedjenek, hogy a lapküldésben fenakadás ne történjék.

Ujonnán belépő előfizetőink

mig a készlet tart

Petőfi Sándor összes költeményeit

diszkötésben, ingyen kapják meg.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegy bekötéseket olcsó árban vállal és különösen díszmunkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Egy már előkelő házakban alkalmazva volt nő, helyben vagy vidéken

alkalmazást keres
gyermekhez, vagy felnőtt leánykákhoz, mint

társalkodónő,
esetleg

házvezetőnek
is, mivel a házvezetés minden ágában teljes jártassággal bír, s így ennek is megfelel. — Szives ajánlatok kéretnek e lap kiadóhivatalához. 697

A híres

Haldek-féle
Elit-magvak

u. m. 95% csiraképeségű

Oberndorfi répamag
99 1/2% tisztaságú

Luczerna-mag stb.
jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ó cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A cég aradi képviselője:

Schenk Soma ur
51 Arad, Forray-utca.

Világosi járás főszolgabírájától.

560—1900.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegyében, Világos székhelyvel rendszeresített kör-állatorvosi állás, melyhez Világos, Galsa, Muszka, Pankota, Kovaszincz, Magyarát, Kerek, Ó- és Uj-Fazekas-Varsánd és az ezekhez csatolt puszták tartoznak, lemondás folytán üresedésbe jöven, annak választás útján leendő betöltésére pályázatot nyitok.

Az állással egybekötött javadalmazás 600 frt évi fizetés, a községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, 40 kr. esetenkénti látogatási husszemle után megállapított díjakból áll.

Felhívom mindazon okleveles állatorvosokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a pályázati kérvényeiket a törvényes minősítést igazoló okmányokkal az ezennel folyó évi márczius hó 5-ik napjának d. e. 10 órájára Világos község székházához a kitűzött választást megelőző nap délutáni 5 óráig hozzám betérjessze.

Végre megjegyeztetik, hogy azon pályázók részére, kik a járásban divó román és német nyelvet beszélnek, a kijelölésnél előny biztosítottatik.

Világoson, 1900. évi febr. hó 3-án.

Páris Gábor,
főszolgabíró.

813

Tyukszem,

szemölcs, bütyök és mindenféle bőrkeményedést bámulatot rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatású Anagallin-ért, mely a régi kinzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulasztatom az Ön igazán kitűnő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szele Józsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállításon kitűnő készítményelért, nagy aranyéremmel, díszoklavéllal és érdemkereszttel kitüntetve. Kapható egyedül a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrassy-tér 22.

A megyeházzal szemben.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermekei

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Batthyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermekei. A legjobb gyermektápszer, nélkülözhetetlen oly anyának, a kik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják, a csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag, légmentesen lezárt külön palackban, sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál.

1. számú	1—8	napos	gyermeknek	1 napi adag	8 palack	48 fl.	1 palack	7 fl.
2. "	8—30	"	"	1 "	8 "	80 "	1 "	8 "
3. "	30—90	"	"	1 "	7 "	60 "	1 "	10 "
4. "	90—180	"	"	1 "	6 "	64 "	1 "	12 "
5. "	180—több	"	"	1 "	6 "	70 "	1 "	14 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó cairáktól mentes, kitűnő minőségű tiszta tej, közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbeteg részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva felforralás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fl., 1/2 liter 34 fl.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegek zsirvesztését pótló rendkívül tápláló erejű tej pasteurizálva, felforralás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fl., 1/2 liter 34 fl.

Édes savó. Gyomor és tüdőbetegek részére sterilizálva. 1 liter 24 fl., 1/2 liter 16 fl.

Diabetikus betegek részére való tej. Czukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1 korona., 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készíttetik minden a gyógyászatban előforduló Ggyógytej mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan készítve.

164—1900. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy az „önműködő” permetezőhöz szükséges permetező anyagok kedvezményes vasuti szállításához szükséges igazolványok kiállítására a kereskedelmi miniszter ur a törvényhatósági városok polgármestereit is felhatalmazta.

Aradon, 1900. évi jan. hó 10.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

139—900. sz. 1899. V. 3560/4. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. jbiróság 1899. V. 3560/1. számú végzése által Andrány Károly és fiai végrehajtató javára Rung Márton ellen 269 frt 56 kr. tőke és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és fölülfoglalt és 587 frt 80 kr-ra becsült árúk, üzletberendezés és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad-Szt.-Mártonban 10. sz. házban leendő eszközésére 1900-ik február hó 20. napjának d. e. 10 1/2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi február hó 5. napján.

Török Dénes
kir. bir. végrehajtó,
lakik: Simonyi-u. 6.

A kisjenői főhg. uradalomban a tavaszi idényben nagymennyiségű

gyümölcs-

(különösen alma) és diszfa tetemesen mérsékelt áron eladásra bocsátatik.

Árjegyzékkel szivesen szolgál az urad. kertészet Kisjenőn. (Aradmegye. Vasuti állomás.)

257—1900. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott községi előljároság által közhírré tétetik, miszerint Bokszeg község tulajdonát képező „Szodom” halastónak kihasználása folyó évi márczius hó 1-től folyó évi április hó végéig bérbe adandó. Az árverési határidő folyó évi február hó 20-án d. e. 10 órakor a körjegyzői irodában, bánompénzül készpénzben 70 frt teendő le, mely az utolsó részlet lefizetése alkalmával fog hasznbérletnek betudatni. Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Bokszeg, 1900. február hó.

812 Bokszeg község előljárosága.

820